

Keresztény Civil Szervezetek 16. Országos Fóruma
A legüldözöttebb vallás – keresztényüldözés és keresztényellenesség napjainkban

Keresztény Civil Szervezetek
16. Országos Fóruma

A legüldözöttebb vallás
– keresztényüldözés
és keresztényellenesség
napjainkban

A parlament felsőházi termében 2017. november 10-én
elhangzott előadások szerkesztett változata.

Kiadja: Magyar Kereszténydemokrata Szövetség, Budapest

Felelős kiadó: Harrach Péter

Minden jog fenntartva.

Készült a Barankovics Alapítvány támogatásával.

ISBN 978-615-80127-7-5

CD kivitelezés: Green Digital Kft. (www.dvdmaster.hu)

Tartalom

Bevezető	
Marillai Andrea	7
Köszöntő	
Harrach Péter	9
Hölvényi György: <i>Mit tesz az Európai Unió a keresztények védelmében?</i> – <i>a nyugati társadalmak keresztényellenességéről</i>	13
Kocsis Fülöp: <i>Remény a reménytelenségben – a közel-keleti keresztény- üldözés testközelből megtapasztalva</i>	19
Husam Banno: <i>Üldözötthől ösztöndíjas – Magyarországon tanuló közel-keleti diák tapasztalatai</i>	29
Gyórfi Károly: <i>Üldözött sorsok – Keresztényüldözés a 21. század elején</i>	33
Azbej Tristan: <i>Magyarország szerepvállalása a közel-keleti keresztények érdekében</i>	45
Zaymus Eszter: <i>Sikeres civil kezdeményezések az üldözöttek megsegítésére</i>	55
Weisz Péter: <i>A béke gondolata Ábrahám örököseinél</i>	65
Zárszó	
Marillai Andrea	74

Bevezető

Marillai Andrea
a fórum levezető elnöke

Tisztelt elnök úr, főtisztelendő metropolita atya, képviselő úr, tisztelt előadók, hölgyeim és uraim!

Köszöntöm mindannyiukat, akik eljöttek, hogy részt vegyenek a Keresztény Civil Szervezetek 16. Országos Fórumán. Marillai Andrea vagyok, Harrach Péter frakcióvezető úr munkatársaként és a Magyar Szalézi Munkatársak Egyesületének képviselőjeként jelen vagyok, és engem ért a megtisztelő feladat, hogy a mai tanácskozást vezessem.

A konferencia *A legüldözöttebb vallás, a keresztényüldözés és a keresztényellenesség napjainkban* címet kapta. Ma a világban négyből három keresztény üldözésnek van kitéve és a nyugati világ keveset

tud minderről, bár a jelenségről szinte nap mint nap kapunk jelzésekét. Többnyire nem közvetlen környezetünkből, hanem távoli országokból jönnek a hírek, és hívőként nem szemlélhetjük közömbösen keresztény testvéreink lemészárlását, szenvedését. Remélem, hogy a mai konferencia egy reményteli jövőt fest majd felénk, amelyben kirajzolódnak azok a feladatok is, amelyekben nekünk is személyesen részt kell vállalnunk.

Elsőként kérem Harrach Péter urat, a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség elnökét, hogy köszöntse az egybegyűlteket és nyissa meg konferenciánkat!

Köszöntő

Harrach Péter

elnök, Magyar Kereszténydemokrata Szövetség

Tisztelt Elnök asszony, Főtisztelendő Érsek úr, Hölgyeim és Uraim!

Keresztényüldözés és keresztényellenesség a mai témánk. Mindenkit szeretettel köszöntök, hogy elfogadta a meghívásunkat. Önök olyan keresztény szellemű valódi civil szervezeteket képviselnek, amelyek nem állnak politikai erő szolgálatában, hanem egy olyan kezdeményezés keretében dolgoznak, mely világnézeti elkötelezettségből, de az osztársadalom szolgálatában működik.

Keresztényüldözés mindig volt. A keresztények ezt soha nem keresik, de Krisztusért viselik. Aki hivatalánál fogva tehet ellene valamit, annak viszont kötelessége tenni. Az adatokat már részben hallottuk, és nyilván hallani is fogjuk. Ma 50 országban van

a világon kemény keresztényüldözés, ez kb. 400 millió testvérünket érinti. Mi, akik keresztény gyökerű országban élünk, súlyos üldözést nem tapasztaltunk meg, viszont a keresztényellenesség jeleit látjuk és ez megdöbbentő. Ennek egyik oka egyértelműen Európa általános elkereszténytelenedése. Nyugat-Európában a kereszténység elhagyása világnézeti pótlékok keresését és természetellenes törekvések támogatását eredményezi. Gondoljanak csak a gender örületre vagy más hasonló jelenségre. A kérdés az, amire ma választ keresünk, hogy mit tehetünk mi? Ha egy szóval kell válaszolnunk, akkor hagyományos értékünket, a szolidaritást kell képviselnünk. Azok mellé kell állnunk, akik akár a Közel-Keleten, akár Afrikában az életüket is veszélyeztető üldözésnek vannak kitéve. Nekünk kell hangos szóval erről szólnunk, mivel a nyugati világ nem akar tudni ezekről az üldözésekről. Ezentúl konkrét segítséget kell nyújtanunk helyben – ahogy ezt a magyar kormány, a magyar karitatív szervezetek meg is teszik –, hogy biztosítani tudjuk a szülőföldön való, emberhez méltó életet. Más módon is nyújtunk segítséget, például úgy, hogy az üldözött keresztény fiataloknak ösztöndíjat adunk, felkészítjük őket, hogy otthon már saját hivatásukban komoly munkát végezve tudjanak megélni. Örülök annak, hogy a mai konferencia alkalmával meghallgathatunk egy ilyen fiatalembert. Azonban nemcsak a hazai, de az európai szintéren is van feladatunk az üldözött keresztények védelmében. Tudatosítanunk kell a közömbös nyugattal, hogy az emberi méltóság védelme és a szolidaritás gondolata keresztény gyökerű, és Európa reményét az a normális világ adja, ami Közép-Európában van. Mindenkinek kívánom, hogy ezen a mai napon ismereteinkben, elkötelezettségünkben gyarapodva egy hasznos és ugyanakkor kellemes napot éljünk meg.

Köszönöm a figyelmüket.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

Köszönöm szépen elnök úr. Mai első előadónk Hölvényi György kereszténydemokrata politikus, európai parlamenti képviselő. A Néppárti Frakció Vallásközi Párbeszédért Felelős Munkacsoportjának társelnökeként a világban üldözött keresztény és más vallási kisebbségek megsegítését helyezte munkája középpontjába. Az Európai Néppárt az egyetlen politikai erő a parlamentben, amely politikai programjának részévé tette a keresztényüldözés elleni fellépést és a vallásszabadságért való kiállást a világban. Hölvényi György társelnökként azért dolgozik, hogy a munkacsoport az egyházakkal szoros kapcsolatot tartson fent és hiteles információkat szerezzen a keresztények helyzetéről világszerte. Számos parlamenti kezdeményezésben sürgette, hogy az egyetlen közösségi megtartóerőnek számító helyi egyházak és szervezeteik részesülhessenek az EU segélyprogramjaiból a világ válságövezeteiben. Kezdeményezéseik közös projektek, politikai határozatok, segélyakciók, tudományos és figyelemfelhívó rendezvények sorát hozták létre a Közel-Keleten, Brüsszelben és Magyarországon egyaránt. Megkérem képviselő urat, tartsa meg előadását!

Mit tesz az Európai Unió a keresztények védelmében?

A nyugati társadalmak keresztényellenességéről

Hölvényi György
EP képviselő

Elnök asszony, elnök úr, főtisztelendő érsek atya, kedves vendégek!
Nyugodtan mondhatom, hogy kedves barátaim!

Európai parlamenti képviselőként végzett munkámat igyekszem a Jóisten segítségével végezni. Jó láb, jó szív és jókedv szükséges ehhez, különösen akkor, amikor valóban súlyos a helyzet, amellyel szembe kell néznünk. Nem keríthet hatalmába minket a tétlenség, meg kell őriznünk méltóságunkat, ezzel együtt tette kész jókedvünket is. Erre és sok másra azok a közel-keleti emberek – köztük egyházi vezetők – tanítottak meg, akikkel együtt dolgoztam és együtt működöm most is.

A keresztény ember megbénul jókedv nélkül. Mozgósítanunk kell cselekvőképességünket a bajba jutott emberek megsegítése érdekében. Nagyon jól tudjuk, hogy nem egyszerű dolog ez Magyarországon sem. Ennek okát nálunk abban kereshetjük, hogy korábban jelentős nyugati segítyeket kaptunk, kedvezményezettjei voltunk különböző akcióknak, most azonban eljött az ideje annak, amikor nekünk kell segíteni. Nem egyszerű átállni erre. Különösen akkor, amikor saját szenvedő honfitársaink is támogatást várnak Kárpátalján, Délvidéken, Csángóföldön.

Az üldözött, nehéz helyzetben lévő keresztények megsegítésének szükségességével már képviselői munkám előtt szembe-sültem. Az Európai Néppárt keretén belül a vallások közötti párbeszéddel foglalkozó testület munkatársa voltam. Amikor 2014-ben európai parlamenti politikus lettem, folytattam korábban megkezdett munkámat. Ebben az időben foglalta el két hét alatt az ISIS – az Iszlám Államnak nevezett terrorszervezet, a világtörténelem egyik elképesztően gonosz szereplője – a ninivei fennsíkot. Ez az esemény azonnal a közérdeklődés homlokterébe került, nemcsak Észak-Irakban, nemcsak a Közel-Keleten, hanem az egész világon.

Keresztény emberként – másokhoz hasonlóan – fel kellett tennem a kérdést: mit tehetünk ennek a drámai eseménynek a bekövetkezése után? Európai parlamenti képviselőként a „megérteni és megértetni” szókapcsolat jelentette számomra a kiindulópontot. Megérteni, mi történik valójában Irakban – majd később másutt, köztük Szíriában is –, és megértetni a valóságos helyzetet, majd az ebből következő lehetséges cselekvési módokat a mind szélesebb európai közvéleménnyel – helyzetemből következően elsősorban az Európai Parlamentben.

A keresztényüldözéssel szemben hatástalan egyedül fellépni, ehhez partnerekre van szükség, köztük azokra a helyi emberekre, akik a Közel-Keleten vagy Afrikában elszenvedői, de mindenképpen közvetlen tanúi az eseményeknek. Megdöbbsentett, hogy az európai döntéshozók, a nyugat-európai politikusok mennyire el-

zárkóztak tőlük. Mintha „nem illettek” volna bele a képbe. Még az ősi egyházak magas rangú képviselői sem, akik életükért könyörögve fordultak hozzánk segítségért.

Bénutság és értetlenség jellemezte a nyugat-európai politikusok jelentős részét. Idővel a vallások közötti párbeszédért felelős munkacsoportunk erőfeszítésének is köszönhetően, valamelyest oldódott a bénutság, az értetlenség, de még nagyon messze vagyunk a megoldástól.

Világosan kell látnunk, hogy Nyugat-Európában azok az országok, amelyek korábban gyarmatosítókként voltak jelen a világ távoli tájain, másként viszonyulnak ehhez a világhoz, mint mi, akiknek nincs gyarmatosító múltunk. Ők bizonyos vonatkozásokban sokkal mélyebb tudással rendelkeznek, már csak a nyelvismeret miatt is. Mégis, mint utaltam rá – és számomra ez volt a legmegdöbbentőbb –, nagyrészt érzéketlenséget tanúsítottak. Fel kellett keltenünk a politikai elit érzékenységét. Mégpedig olyan módon, hogy az üldözött, elüldözött egyházi vezetőket – akik sok száz ezer, sőt, sok millió embert képviseltek – összehozzuk az európai intézmények vezetőivel, hogy első kézből, minél érzékletesebben és reálisan értesüljenek az eseményekről. Az európai politikusok „érzékenyítése” sok időt vett el, s ha nem is volt hiábavaló, én sokkal szívesebben keresem fel személyesen a legsúlyosabb helyzetben lévő embereket. Európa ott követ el óriási hibát, hogy mindig leckéztetni akar másokat. Meg akarja mondani nekik, hogy mit kell tenniük, ahelyett hogy meghallgatná őket és megértené a valós szükségleteket.

Közben az európai parlamentben mindent megtettünk, hogy határozatok szülessenek a gyilkosságok és az üldözések elítéléséről. A különböző frakciókban amellet érveltünk például, hogy hozzunk határozatot arról, elfogadhatatlan több százezer keresztény elűzése a ninivei síkságról. Miért csak a keresztényeket védjük, miért nem másokat is? – szegezték nekünk a kérdést, mire elmagyaráztuk, mindenki védelme mellett kiállunk, de most ezeknek a keresztényeknek az élete forog veszélyben.

Kitartó munkánk eredményeként egy idő után enyhült az ellenállás. Különböző kompromisszumok árán sikerült elfogadtatnunk egy határozatot, és ma már ott tartunk – sikernek kell tekintenünk –, hogy az Európai Parlamentben a keresztényüldözéssel kapcsolatos döntések ellen nem lehet, nem szabad felszólalni. Ám ha arra gondolunk, közben hányan veszítették életüket a világ távoli tájain...

Most az a feladatunk, hogy elérjük, a második és a harmadik világba jutó bőséges európai támogatásból a helyi egyházak közvetlenül részesülhessenek, és ők juttassák el a segítséget a valóban leginkább rászorulókhoz. Ez még korántsem magától értetődő. Az Európai Unió szabályozása ugyanis jelenleg az adott kormányokat – már ahol vannak – és az úgynevezett civil szervezeteket ismeri el, az egyházak nem lehetnek a segélyek kedvezményezettjei. A Jóisten különleges ajándékának tekinteném, ha ebben változás következne be, miközben igyekszünk minden tőlünk telhetőt megtenni.

Számos olyan konferencián vettem részt, ahol a keresztények megsegítéséről esett szó, ennek különféle formáiról, de anélkül, hogy Isten neve akár egyszer is előfordult volna. Tanulhatnánk a Közel-Keleten, Afrikában és másutt üldözött keresztényektől: számukra természetes Isten jelenléte. Ez a hétköznapi spiritualizmus óriási erőt ad, és amerre jártam, mindenütt azt tapasztaltam, hogy az üldözés által egészen mély, élő hit adatott meg számukra – minden nehézség ellenére.

Fontosnak tartom, hogy különbséget tegyünk a keresztényellenesség és a keresztényüldözés között. Európában a keresztények diszkriminációjával találkozunk. Ezt sem hagyhatjuk szó nélkül, de figyelmünket elsősorban a keresztények üldözésére kell fordítanunk. Senki sem térhet ki Európában az erre vonatkozó feladatok elől. Magyarország példaadóan jár el ebben. Elég megemlíteni az üldözött keresztények megsegítéséért felelős helyettes államtitkárság létrejöttét vagy a Hungary Helps (Magyarország Segít) programot.

Szeretnék azonban visszatérni Európa és a kereszténység viszonyára. Azt hittük, a rendszerváltás után a társadalom többsége – vagy legalább jelentős része – gyakorolja majd vallását, mint ahogyan Nyugat-Európáról ezt gondoltuk. De látjuk, a nyugati országokban milyen mértékben hódít teret a szekuláris szemlélet. Az ottani keresztény emberek sokszor tudomásul veszik, hogy a kereszténységről – a világnézeti semlegességre való hivatkozással – számos esetben nem lehet nyilvánosan beszélni. Előfordult, hogy az Európai Parlamentben úgy éreztem magam, mint idehaza az 1980-as években. Többen látszólag kereszténynek vallották magukat, de amikor szavazásra került sor, ez nem mutatkozott meg.

Az Európai Néppárt vezetője egy alkalommal az egyházak társadalmi szerepéről beszélt. Ezt tagadja az európai baloldal, szerintük az egyházhoz – egyházakhoz – való tartozás személyes ügy, közösségi kérdésként nem kell foglalkozni vele. Politikai harc folyik ezen a téren, s ennek a harcnak a részeként bekerült a Lisszaboni Szerződésbe, hogy az egyházakkal párbeszédet kell folytatni. Nagyon szép a párbeszéd, de teljesen értelmetlen, ha nincs következménye. A különböző egyházi vezetők lelkesen, kezdetben szinte alázatosan felkeresték az Európai Parlamentet, de előbb-utóbb ráébredtek, hogy teljesen értelmetlen, hiszen semmi eredménnyel nem jár.

Az Európai Néppárt parlamenti frakciója mellett működő vallásközi párbeszédért felelős munkacsoport – amelynek Jan Olbrycht lengyel kollégám mellett társelnöke vagyok – az egyházakkal folytatott dialógust igyekszik tartalommal megtölteni. Ma már mindenesetre tényként megállapítható, hogy ha valaki külpolitikával foglalkozik az Európai Unióban, a keresztényüldözés témája időről időre előkerül.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

A keresztény embert a szeretet vezeti és irányítja. Aki szereti földjét, szereti a hazáját, szereti a családját, szereti rokonait, szereti őseitől kapott tárgyait, hagyományait, az nem elmenni akar, hanem visszamenni. A szeretet vezette ember, még ha menekül is, belülről egy másik erőt ismer. Nemcsak a túlélés ösztönét, vagy a jobb lét hajhászását. A megtépzott életű keresztény testvéreink példák lehetnek abban, hogy teljes kiszolgáltatottságukban is mindmáig él bennük a remény, hogy a történelem ura áldássá formálja azt, ami ma áldatlan.

Következő előadónk Kocsi Fülöp görög katolikus érsek, aki 2015 óta Hajdúdorogi Főegyházmegye metropolitája. Remény a reménytelenségben című előadásában személyes tapasztalatait is megosztja velünk, amelyeket a Közel-Keleti útja során szerzett. Főtitisztelendő atya, kérem, tartsa meg előadását!

Remény a reménytelenségben (Róm 4,18)

Kocsis Fülöp

görög-katolikus érsek-metropolita

Vajon tudjuk-e, hogy mi történik ma Szíriában, annak szomszédos országaiban, általában a Közel-Keleten? Követhetetlenül kaotikus áldatlan állapot jellemzi ezeket az országokat, ám vélhető, hogy mindazon országokban ugyanez a helyzet, ahol háború és keresztényüldözés folyik. Nekem, személy szerint egyelőre csak Szíriára van csöppnyi rálátásom, az ottani ismerőseimtől vannak szűk körű értesüléseim.

Ahol háború van, ott káosz van. Ott nem lehet tudni, hogy ki kivel és ki ki ellen van. A hozzám eljutott hadijelentések arról árulkodnak, hogy az egyes katonai erők sincsenek mindig tisztában azzal, hogy kire számíthatnak és kire nem. Ez pedig hatványozottan érvényes a polgári áldozatokra, akik előtt jobbra csak az a biztos, hogy kire nem számíthatnak, hogy ki az

ellenség, kitől kell félni. Nem túl szívderítő úgy élni, hogy nem a bizalom, hanem annak ellenkezője határozza meg a hétköznapi alapélményt. Alapvetően tehát Szíriában nem sok emberi okot találunk a reményre.

Én ma mégis a reményről szeretnék Önöknek beszélni. Olyan reményről, amelyet csak azok ismernek, akik ismerik az ember belső világát. Akik nem állnak meg az ember vegetációjánál, hanem fölismerik, hogy mindaz, amit az ember kap és alkot, egy hatalmas nagy egésznek része, mely nagy egésznek szüksége van minden részre, de minden résznek is szüksége van erre a nagy egészre.

Arról a látásmódról beszélek, amely túllép a láthatón, illetve a láthatóban éppen azt ragadja meg, ami láthatatlan. Fölismeri, hogy semmi sem értelmetlen, hogy mindennek megvan a maga helye és értelme, még akkor is, ha annak ellenkezőjét harsogja a jelenségek minden részlete.

A gondolkodó ember jól tudja, hogy vannak abszurd, teljesen értelmetlen, ok és magyarázat nélküli jelenségek. Olyan események, amelyek előtt megáll az ember, megáll az értelem, s a riadt kétségbeesésen túl nem tud tenni semmit, csak áll tehetetlen. Ezeknek a teljesen értelmetlen eseményeknek és helyzeteknek az okozata pedig egyedül az emberben található, aki szabad akaratánál fogva egyedül képes arra, hogy olyat is tegyen, ami a világ – egyébként csodálatos harmóniája szerinti – rendjéből kilóg, ami nem illeszkedik bele, sőt, annak éppen ellenkezőjét hozza létre. Mi lehet ezeknek az értelmetlen, a világ rendjével teljesen ellenkező cselekedeteknek a tövében? A gonoszság. Gonoszság és semmi más. Hogy ezt anyagi javak hajszolása, hatalmi érdekek követelése, netán egyszerűen bosszú vagy alpári érzékiesség kieléje mozgatja, az már teljesen mindegy. Gonoszság, amely nem más, mint a szeretet hiánya. Mely a másokra egyáltalán nem tekint, a másik ember csak tárgy, eszköz alantas érdekeinek elérése érdekében. Semmi több. Amikor a másik ember nem ember, nem tiszteletre méltó személy, akkor ott a gonoszság van és semmi más.

Nos, igen, természetesen létezik ez az abszurditás, amiről azt gondoljuk, hogy mivel értelmetlen ezért valójában nem létezhetne. Ami előtt az ész megáll, s az ember megáll és szívében csak tehetetlen keserűséget, dühöt, ordító fájdalmat talál, mégpedig éppen ott, ahol rendesen együttérzésnek kellene lennie. Talán ezért még inkább fájó az embernek látni a gonoszság abszurditását, mert óhatatlanul belopózik saját lelkébe, és azt érzi, hogy ezzel a belső gonoszszággal szemben is tehetetlenné válik, nem csak a külsővel.

De én ma nem a gonoszságról akarok beszélni. Nem a háborúról, nem a szenvedésről és a tehetetlenségről. Arról a világosságról akarok ma szólni, amely mindezeket mégis túllát. **Mégis!**

Az isteni kinyilatkoztatásban, a keresztény szent szövegekben van egy egészen meglepő kijelentés. (Ami, persze, nem egyedülálló, hiszen a Szentírás tele van meglepő kijelentésekkel.) Esetünkben mindegy is, hogy melyik szent szereplő ajkára adja a szöveg, hogy az illető **a reménytelenség ellenére is hitt a reményben**. Bár ígéretet kapott arra, hogy rajta és utódján keresztül áldást nyer a föld, mégis minden emberi körülmény ennek az ígéretnek ellene szólt. **Mégis** – ma erről a mégis-ről beszélek – mégis a Kinyilatkoztatás ismeri a reménytelenségben is virágzó reményt. **Ez nem az emberi adottságokra és képességekre épít**. Ez a látás nagyon jól ismeri az emberi határokat, a gyöngeségeket. Számtalan tapasztalata van már arról, hogy az emberi törekvések, legyenek bármily lelkesítőek, szárnyalók és leküzdhetetlennek tűnők, egyszer csak véget érnek. Egyszer csak elfogy, nem lüktet tovább. Lehet, hogy egy ideig hajtja még a kötelességtudat, a kitartani akarás, még lehet ereje a céltudatosságnak, de az ember mégis kérlelhetetlenül véges. A földi ember véges teremtmény, és előbb vagy utóbb meg kell tapasztalnia ezt a végességet. Az a személy, aki még nem jutott el saját határainak vonaláig, az még esetleg hihet abban, hogy ő mindenre képes, az még mindig megy előre egy darabig, abban még dolgozhat a motor, amely minden áron végre akarja hajtani a feladatot, el akarja érni a kítűzött célt. Azt nem tudom, hogy föltétlenül el kell-e jutni ezekig a határokig, hogy az ember belássa, van

pont, amin túl nincs tovább. Adott esetben megjelenhet korábban is az a bölcsesség, amely képes meglátni ezt a határt, mielőtt neki-menne, belebotlana, elporladna rajta. Azt nevezzük bölcsnek, aki képes nem csak a saját kárán tanulni. Mindenesetre ezt a tanuló folyamatot nem lehet megúszni. Tanulni kell az életet, tanulni kell az embert, tanulni kell saját magunkat, tanulni kell, hogy meddig mehetek, s hogy hol kell megállni. Igen, ez a bölcsesség. Ez az emberi bölcsesség. Ahol az ész megáll, majdnem úgy, mint a gonoszság abszurditásának láttán. Megáll, mert nincs tovább.

Mégis. A Kinyilatkoztatás beszél még valamiről. Még valami ezen túli odaátról. Aki nem látja be, hogy van „nincs tovább”, az nem fogja föl, hogy a mégis van tovább, az már a transzcendens dimenzió. Ezért kell látni és érzékelni a határainkat, hogy érzékeljük azt is, ami azon túl van.

Föl kell fedezni, föl kell ismerni, hogy van egy belső erő, ami már nem az enyém. Illetve, ami sokkal inkább az enyém, mint gondolnám, de ez az én már jóval mélyebben én vagyok, mint amit az emberi kapcsolataimban fölismertem. Ez az az Én, amely engem azzá tesz, ami valójában vagyok, amit az Isten-kapcsolatomban élhetek csak meg. Istennel, a Teremtővel való kapcsolatomban találhatok rá arra, ami messze túl van rajtam, mert átlépi végességem, mégis igazán én vagyok. Ez az, amit senki nem ismer belőlem, amiről senkinek sejtése sincs, azért is, mert mindez nekem is új, nekem is ismeretlen. Belső erő, belső tűz, melyet csak saját határainon túl vagyok képes fölismerni. Nem belőlem fakad, nem az enyém, mégis fölismerem benne magam, mert mélyebben az enyém, mint minden egyes képességemmel és azok teljes összességével én saját magam.

Ámde hagyjuk most annak bölceleti elemzését, hogy mi is ez a belső erő, honnan fakad, meddig vagyok én, és hol a határ, amikor már túl vagyok magamon, s az már nem is én vagyok, hanem mindenem túl az én isteni önmagam. Inkább arra kérdezzünk rá ebben a roppant szorult helyzetű és megoldásokért kiáltó világban, hogy mire jó ez a mindenem túllépő s mindenem mélyén rejlő titkos erő?

Lehet-e rá építeni? Tudok-e hatni vele arra a világra, amely éppen azért szenved annyit, mert nem látja, nem ismeri föl, nem is sejti, hogy létezik ez a mindent elrendező lényegi erő. Végtelenül egyszerű szavakkal így tegyük föl a kérdést: **Mit tud nyújtani a keresztény hit a hontalanná válás küszöbén?**

Mi a kereszténység lényege? Van-e magyarázat arra, hogy nekünk azt védenünk kell? Védhetjük-e jobban a keresztény értékeket, mint más emberi adottságokat, amelyeket tiszteletben tartunk, de szemléletünkben mégis hátrébb helyezünk. Vajon jogos-e ez a válogatásunk, hogy mi a keresztényeket, a kereszténységet, a keresztény értékeket védjük? Nem kéri-e joggal számon rajtunk azt, hogy nem értékelünk kellőképpen más vallást, más kultúrát, csak a sajátunkat nézzük, csak hittestvéreinknek segítünk? Nem vallási sovinizmus-e az, amit mi művelünk? Önzésnek éppen nem nevezhető, hiszen sokan vagyunk, de nem kollektív önzésnek vagyunk-e önkéntelenül is a harcosai?

Még egyszer a kérdést: **Mi a kereszténység lényege?** Hallgatóim jól tudják rá a választ: **a szeretet**. A kereszténység a szeretet vállalása. Noha csaknem minden józan indíttatású vallás a szeretetet magas szintű értékek kezeli, a kereszténység azt nem csak mindenk fölé emeli, hanem az étellel egyenlővé teszi. Ahol nincs szeretet, ott nincs élet, ott nincs fejlődés, ott nincs összetartás, ott nincs öröm, ott nincs boldogság. Amikor a kereszténységet védjük, akkor az életet védjük. Az emberi életet, az embert annak kultúrájával és minden gazdagságával együtt. Ha nem védjük a kereszténységet, akkor életellenesek vagyunk. A kereszténység védelme nem válogatás az értékek, a vallások, az emberek között. Ne feledjük, a személy csak a keresztény gondolkodásban létezik, illetve még azokban, amelyik azt tőle átvette. Egyetlen vallás, egyetlen kultúra sem ismerte – s a kereszténység nélkül nem is ismeri – a személy fogalmát. Mégpedig azért, mert egyedül a kinyilatkoztatásban kínálja föl Isten a személyes kapcsolatot az emberrel. A Szentháromságos isteni személyek közössége meghívta az általa megteremtett, megváltott és megszentelt embert, hogy ne legyen

magányos, hanem ismerje föl, hogy istenképiségéből fakadón ő is közösségi lény, szeretetkapcsolatokra teremtett személy. A keresztény hitre megtért ember legnagyobb fölismerés ez: engem személy szerint szeret az Isten és én is személyesen szeretem Őt. Minden más, tettek és törekvések, vágyak és álmok, munkák és építkezések, művek és alkotások, mind ebből a fölismerésből fakadnak. A keresztény embert a szeretet vezeti és irányítja.

Még akkor is, ha ezt képtelen megvalósítani. Még akkor is, ha legszentebb törekvéseiben is megtapasztalja határait. Még ha gonoszságot látva gyűlöletet érzékel is önmagában, akkor is tudja, mindezekén túl, mindenek mélyén tudja, hogy csak a szeretet létezik, csak a szeretet építkezik. Ő is csak a szeretetben élhet, hisz mindent csakis a szeretet éltet. Saját határai nem állítják meg, nem riasztják, nem vetik vissza, mert tudja, hogy jóllehet, ő maga véges, de a szeretet, a benne lakó szeretet végtelen. Ezen az úton képes túllépni önmagán. Itt nyílik meg az a kapu, amely a pusztán láthatókat érzékelő ember számára zárva van. Krisztus missziós parancsa: „MenjeteK, tegyeteK tanítványommá minden népet!” nem arra vonatkozik, hogy tegyüK egyházi adófizetővé őket. Arra a fölismerésre kell elvezetnünk az embereket, hogy **a szeretet minde nek fölött való.**

Ez a teljesen másféle szemlélet érzékelhető a migránsáradatban is. Vannak, akik mennek, hogy jobb, élhetőbb életre leljenek és ott le is telepedjenek, s vannak, akik mennek, mert kénytelenek, de mihelyst lehet vissza is térnének. Ki és miért akar visszamenni? Azok, akik szeretik földjüket, szeretik szeretteiket, szeretik őseiket, szeretik népüket. Szeretik azt, amit kaptak, s szeretnék továbbadni azoknak, akikre azért bízzák, hogy ők is továbbadják. Csak a keresztény szemléletben értelmezhető a hazaszeretet. A keresztény szereti hazáját, földjét, otthonát. Szenved attól, ha máshová kell mennie, s arra vár, arra vágyik, hogy visszatérhessen. Nekünk, akik otthonainkban élünk, kiket viszonylagos béke vesz körül, s tudjuk, hogy holnap is lesz tető a fejünk fölött, nekünk kötelességünk ezt a szeretetet életben tartani. Keresztény kötelességünk hozzásegí-

teni azokat, akik őseik hitét hordozzák, hogy ez az élő lánc, eddig megszakítatlan folyamat, a szeretet élő lángja tovább éljen, a mai napnál tovább érjen. **Ezt bízta ránk a Szeretet Istene.** Ezért kötelességünk nem csak a hitvédelem, hanem a hívők védelme is. Nem holmi falka szemlélet vezet minket, hogy a hozzánk gondolkodásban és vallási szokásokban közelebb állókat jobban megsegítsük, mint azokat, akik nekünk szokatlannak, távolinak, idegennek tűnnek. Éppen az ő érdekükben is **védenünk kell az életet, a szeretet kultúráját.**

A szeretet vezette ember – még ha menekül is – belülről egy másik erőt is ismer, nem csak a túlélés ösztönét vagy a jobblét kergetését. Ismeri azt az érzést, amely rávezeti, hogy ő több önmagánál. S ez felelősséggel is tölti el. Ezért is más a keresztény menekült, mint az, akinek ez az új helyzet, netán kaland, csak egy új lehetőség, semmi más, de nem hajtja vissza semmi, mert értékkövetésében ugyanazt fogja megtalálni az új világban is, mint amit maga mögött hagyott. A hazaszeretben felnőtt ember, akinek önmagára találása nem csak a közvetlen emberi kapcsolatokban, hanem sokkal mélyebb emberi és isteni viszonyban bontakozott ki, az az új hazában sohasem fogja tudni megtalálni önmagát. Aki számára az élet csupán a látható dolgok megragadása, az bárhová is megy, talál ételt, ruhát, otthont, hazát. Aki belülről igyekszik értelmezni önmagát, az tudja, hogy amit földjéről elűzve az új helyen talán, az már sohasem lesz az, amit otthon hagyott. Csak az fog szenvedni önmaga keresésében, aki odahaza látta a láthatatlan értékeket is, amelyeket az új helyen soha nem vagy egészen másként fog megtalálni. Mi magyarok is jól ismerjük a fájó igazságot: szívet cseréljen, ki hazát cserél. Kötelességünk, tehát hozzásegíteni testvéreinket ahhoz, hogy aki ezt nem önszántából, saját elhatározásából teszi, annak ne kelljen elszenvednie ezt a lelki amputálást, annak legyen lehetősége megtartania önmagát.

Ezért is más a keresztény menekült. Volt alkalmam személyes tapasztalatot szerezni erről az összehasonlításról. Libanonban megértettem, hogy a keresztények nem csak azért kerülnek a tömeges

menekült tábor, mert azokban legtöbbször szintén a sharia törvények uralkodnak, s ott éppen úgy nem érzik magukat biztonságban, mint ahonnan menekültek. De ezen kívül él bennük ez az alapvetően más szemlélet: a hazájuk szeretete miatt sokkal több ember van közöttük, aki szeretne visszatérni. Egészen másként indul útnak az, aki várja a visszatérés lehetőségét, mint az, aki az új helyen keresi új hazáját és új önmagát.

Aki a visszatérés vágyával indul el, abban él a remény, hogy valaha vissza is térhet. Még akkor is, ha erre semmi emberi lehetőség nem mutatkozik. A lelkében él a vágy, melyből addigi életében is táplálkozott. Van már élménye, tapasztalata arról, hogy a lehetetlen is megvalósulhat, ha reményét nem a láthatóra, hanem a láthatatlanra függeszti. Továbbra is élteti őt ez a láthatatlan erő, amely benne van, s többé teszi, mint amire önmagától képes volna. De már tudja, hogy valóban többre is képes, tudja, hogy a lehetetlen is lehetséges. A Mindenható ereje él benne. Ez az a többlet, amely nem értékesebbé teszi a keresztény embert, hanem értékelőbbé. Ez növeli meg a felelősségét is önmagáért, családjáért, szomszédjáért, sorstársáért. Többet tud az emberről és a világról, mert nem csak a láthatót szemléli, hanem a láthatatlant. A világban élő ember nem látja az Istent, az Istenben élő ember tisztán látja a világot. (Pilinszky) Ezért jobban is szenved az abszurditása láttán.

A remény, az élő remény egyben nagyobb felelősséget is ró ránk. Hiszek abban, magyar keresztény testvéreim, hogy bennünket ugyanaz a láthatatlan erő vezet és hajt, mint azokat, akik ugyanezzel a kétezer év óta élő erővel élnek. Összeköt minket ez a láthatatlan erő, a másokért s a világért érzett felelősség. S ha azt látjuk, hogy nálunk mérhetetlenül többet szenvedett testvéreink nem vesztik el a reményt, akkor ez minket is lelkesít, nekünk is erőt ad. Őket látva megerősödünk, hogy van remény, újra és újra, mindig van remény. Ám tudom jól, ez is személyes tapasztalat, hogy ezzel nekik is tudunk segíteni. Ez többet ér bármilyen humanitárius segélynél, hogy tudják, másutt is vannak, akikkel összeköti őket a reménytelenség ellenére is virágzó transzcendens remény. Szá-

mukra a keresztény hit életpróba. Hogy kitartanak-e a szeretetben a bizalmatlanság és gyűlölet környezetében, ez nekik élet és halál kérdése. Hozzá kell őket segítenünk ahhoz, hogy higgyenek abban, másutt is él ez a szeretet. Kell, hogy törekvéseink nyomán legyen élő tapasztalatuk arról, hogy az Isten szeretete tőlük távol élő testvéreiken keresztül is elér hozzájuk és erősíti őket.

Büszke vagyok hazámra, amely vállalja ezt a felelősséget. Ám ki kell mondanom azt a figyelmeztetést, hogy ezzel a vállalásunkkal nem csak a szenvedők megsegítésének terhet vesszük magunkra, de hitvallást is teszünk, hogy valóban a szeretet képviselői vagyunk-e vagy sem. Számon kérhető rajtunk, hogy valóban a transzcendens erőt adjuk-e tovább, vagy csak a magunk erejében, elszántságában, rátermettségében bízunk. Én mindenesetre nagyon remélem, hogy mindazok, akik tesznek a keresztény testvérek és a kereszténység megmentéséért, azokat ez az erő hajtja. Ez táplálja hát bennem is a reményt, hogy törekvéseink, még ha legtöbbször hiábavalónak tűnnek is, sosem tűnnek el nyomtalanul. Mindennek megvan a maga értelme és értéke, s hiába ezerszer harsogóbb, mégsem a gonoszságé az utolsó szó.

Imádkozzunk hittel a Történelem Urához, hogy változtassa áldássá azt, ami ma áldatlan, minden reménytelenség ellenére is legyen Szíria és Jézus földi működésének egész földje újra a kereszténység reménye!

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

A Szent István Bazilikában közös szentmisével kezdte meg a tanévet 72 közel-keleti keresztény fiatal, akik a magyar állam ösztöndíjasaiként szeptemberben kezdték meg tanulmányaikat különböző magyar egyetemeken. Az egyikük Husam Banno iraki diák, számol be arról, hogy hogyan került Magyarországra és mit jelent számára az ösztöndíj. Szavait Fakhouri Youssef fordítja.

Üldözöttből ösztöndíjas – egy Magyarországon tanuló közel-keleti diák tapasztalatai

Husam Banno
ösztöndíjas, Irakból

A Moszulhoz közeli Karakosból származom, ami a legnagyobb keresztény város Irakban. Szülőhelyem Bagdad, és azért kaptam az arab nevemet, mert akkoriban nem kaphattunk keresztény neveket. A vallási intolerancia Irakban jóval az Iszlám Állam előtt kezdődött. Személyesen is tapasztaltam néhány rossz történetet. Amikor általános iskolás voltam 8 évesen, a muszlim osztálytársaim zaklattak. Még a kisgyerekeket is arra tanítják, hogy a keresztényeket másodrendű állampolgárokként kezeljék. Egy napon egy pengével fenyegettek meg, hogy a muszlim hitvallást elmondjam vagy pedig megszúrnak. Szerencsére az egyik tanárom megmentett.

2003-tól minden megváltozott. Az amerikai invázió után nagyon sok terrortámadás történt, és az apám is megsérült akkor, amikor egy bomba robbant az út szélén. Ezután az incidens után úgy döntöttünk, hogy visszatérünk a szülővárosomba. A moszuli egyetemre vettek fel, és oda buszokkal mentünk kisebb csoportokban, de időről-időre voltak támadások a buszok ellen. Megüzenték, hogy muszlim földre ne menjünk, mert hitetlenek vagyunk. A bombázások és a támadások a mindennapi élet részévé váltak. Isten és a Szűz Mária azonban velünk voltak és megvédték minket a terrortámadásoktól, bár többen megsérültek, ketten meg is haltak.

Karakosban éltünk 2006-tól 2014-ig. 2014-ben Karakosból is menekülnünk kellett, mert az Iszlám Állam megszállta. Erbilbe mentünk, ami egy biztonságos terepnek számított. Egy keddi nap volt 2014 augusztusában, amikor az Iszlám Állam meghódította a városunkat. Akkor még mindig ott éltünk, ott laktunk. El kellett menekülnünk onnan, futottunk, és ez nehéz volt, mert nem volt autónk. A Karakas és Erbil közötti távolság 60 km, és nem volt más választásunk, úgyhogy elkezdtünk sétálni az út közepén. Megjelent egy ember egy minibusszal, ő is ugyanabból a városból volt, és mondta, hogy magával visz minket – ez egy Istentől való ajándék volt. Az isteni gondviselés segített rajtunk. Három év Iszlám Állam után a városunk felszabadult, és esélyt kaptunk arra, hogy hazatérjünk. A házuk teljesen fel volt égetve. De nem a miénk volt az egyetlen eset, mert a városban az összes házat lerombolták és felégették. A nehézségek és a katasztrófális körülmények ellenére az iszlamisták uralma után az emberek elkezdtek hazatérni. Az embereknek újjá kell, hogy építsék a házaikat, a városukat. Az emberek még mindig nagyon nehéz körülmények között élnek és veszélyben vannak.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

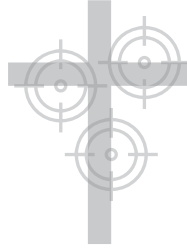
Tisztelt hölgyeim és uraim! Megkezdjük konferenciánk második felét.

A 21. század elejétől a történelem során soha nem tapasztalt méretű, soha ennyi áldozattal nem járó keresztényüldözés kezdődött. Erről a világ hosszú ideig hallgatott, a vezető hatalmak politikusai egyszerűen nem figyeltek oda, a tömegtájékoztatók is elhallgatta a tragikus fejleményeket. Sokáig a keresztény/keresztyén egyházak vezetőit sem érintette meg az egyre fokozódó keresztényüldözés.

Győrfi Károly, aki civil foglalkozására nézve vegyészmérnök, gazdasági diplomata, az Óbudai Evangélikus Egyházközség felügyelője. A Keresztényüldözés a 21. század elején című könyve első kiadása 2015 augusztusában jelent meg, majd öt utánnyomást követően 2016 júniusában a második, bővített kiadás is forgalomba került.

A szerző statisztikai adatokkal alátámasztva mutatja be a keresztények világban elfoglalt helyzetét, majd terjedelmes fejezetben a keresztényüldözésnek a világ sok országában tapasztalt, dokumentált, sokszor brutálisan véres eseteit. Ilyen témájú könyvet 2015-ig sem magyarul, sem idegen nyelven nem adtak ki.

Megkérem tehát Győrfi Károly urat, hogy Üldözött sorsok című előadását tartsa meg.

Üldözött sorsok

Gyórfi Károly

A keresztényüldözésről írott 300 oldalas könyvem lényegi tartalmáról szeretnék beszélni a rendelkezésemre álló 20 percben. Az előadásom egyoldalas vázlatát leadtam a regisztrációs asztalnál, így jobban követhető mondanivalóm, a vázlat szerint haladok.

A könyv két kiadást, hat utánnomást ért meg, a könyvbemutatók száma 60 felett jár. A konferencia szervezőinek kérése az volt, hogy a könyv keletkezésének körülményeiről is beszéljek, mert erről egyébként nem szoktam.

Ezzel kapcsolatban azt mondhatnám el, hogy 2012 januárjában volt egy olyan esemény, ami a keresztényellenességgel, –üldözéssel való foglalkozást bennem elindította. Az Európai Parlament ülésén Magyarországot – akkor az még nekünk szokatlan volt – deresre húzták. Végignézttem az élő adást, éjjel megnéztem az ismétlést is.

Miniszterelnökünk a durva beszólásokra, hozzászólásokra adott válaszában mondott egy olyan mondatot, hogy ennek az országnak a kormánya keresztény kurzust törekszik vinni, és tudjuk, hogy ezzel Európában kisebbségben vagyunk, de kérjük: vegyék ezt tudomásul.

Ekkor döbbsentem rá, hogy milyen helyzet van Európában. Van keresztényüldözés, de legalábbis keresztényellenesség.

Bementem a nagy könyvtárakba, az ország legszebb könyvtárába is, amely itt, a Parlament épületében van. Mindenhol beütöttem a számítógépbe a keresztényüldözés, keresztényellenesség címszavakat, de semmi „nem jött fel”. Az igazság szerint a keresztényüldözésről feljöttek munkák az ókori keresztényüldözésről, de a korunkban zajló eseményekről semmi. Végül az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora segített. Elküldött egyik tanszékvezetőjéhez, aki megadta a „kályhát”, ahol a kutatást elkezdhettem.

Több mint három évig dolgoztam a könyvön, majd kiadót kerestem. Nekem a Kairosz Kiadóval volt korábban kapcsolat, de először nem hozzájuk mentem, mert az volt az elképzelésem, hogy a jelenkori keresztényüldözésről írott könyvemet valamilyik történelmi keresztény egyház kiadója jelentesse meg. Ha hiszik, ha nem, mind a háromhoz elmentem, de egyik sem akarta a könyvet kiadni. Visszamentem a Kairoszhoz, azok örömmel kiadták, és – ahogyan Elnök Asszony elmondta – a könyv tényleg sikertörténet lett. Még hozzáteszem, hogy a keresztényüldözéssel foglalkozó bécsi központú szervezet, a Christen in Not (CIS) is gondolkodott a német nyelvű kiadáson, de amikor megküldtem nekik a tartalomjegyzéket, azt mondták, hogy inkább nem adják ki. Tudniillik, amit a könyvben Európáról írok, az nem politikailag korrekt, Európában nincs keresztényellenesség, meg a nagyvilág egyes országaiban zajló keresztényüldözést sem szabadna holokausztnak nevezni. Azzal sem értenek egyet, hogy különbséget tesztek keresztényüldözés és keresztényellenesség között.

Én azt mondom, hogy az a keresztényüldözés, ha a keresztények a hitük vállalásáért az életüket is kockáztatják. A keresztényellenesség pedig az, ha a keresztényeket bántják írásban, szóban, vagy rendeletileg negatívan diszkriminálják. Márpedig ami Európában van, az döntően ez, bár voltak sajnos halálos esetek is – egy francia pap, korábban egy anglikán pásztor –, de ezek nem jellemzőek, tömeges emberélet kioltására ezen a kontinensen nem került sor.

Tehát ami Európában van, az keresztényellenesség, ami a világ más részén, abban a bizonyos 50 országban, az pedig keresztényüldözés.

Jó néhányszor voltam rádióban, tévében ezzel a témával, meg újságírók interjúkat készítettek. Sokszor feltették a kérdést, hogyan merészelem holokausztnak nevezni azt, ami napjainkban a keresztényekkel történik? Mindig azt válaszoltam, hogy a huszadik századi népiirtások között számon tartják a zsidó és örmény holokausztot és itt vége. Nincs vége, sajnos, mert a 21. század eleji keresztényüldözés során a keresztényeket nemcsak lefejezik, lelövik, keresztre feszítik, félig agyonverik, hanem elevenen el is égetik sok országban. A könyv számos ilyen konkrét példát hoz. Ezen esetek leírása miatt is 18 éven felülieknek ajánlott a könyv. A holokauszt lexikonokban található definíciója: egészen elégetett áldozat. Ezek az esetek ennek a meghatározásnak teljesen megfelelnek.

A keresztényüldözésben élen járó országok listáját évente, mindig januárban, adja ki az Open Doors nevű, Hollandiában alapított, de az USA-ból működő szervezet. Nekik van egy világhálózatuk, amely minden érintett országban monitorozza a keresztényüldözés megvalósuló eseteit, és dokumentálja is. Ez volt tulajdonképpen az a kályha, amiről az elején beszéltem. Az Open Doors kb. 15 évvel ezelőtt kidolgozott egy tudományos igényű, üldözést minősítő programot. Azóta minden évben egy kicsit finomítanak rajta. A lényeg az, hogy az adott országban megtörtént keresztényüldözési eseteket pontozzák. 100 pon-

tig lehet eljutni. Amely ország a 100 ponthoz közelebb van, az előrébb van a rangsorban, amelyik ilyen tekintetben kevesebbet gyűjt, az hátrább van. Az első 50 országot rangsorolják. Ebben a rangsorban megvizsgálják azt is, hogy társadalmi, nagyközösségi, kisközösségi, családi – mert ilyen is van, családon belüli keresztényüldözés – szinten, valamint kormányzati törvényekben, rendeletekben hogyan valósul meg az üldözés.

A „Keresztényüldözés a 21. század elején” című könyv a 2015-ös és a 2016-os ország sorrendet mutatja be. Hozza a szerzők megjegyzéseit, de az én kommentárjaimat is. Elsősorban abban vagyok vitában a rangsor készítőivel, hogy 14 éve Észak-Korea tesz az első helyre, és Szomália is sokszor volt a második-harmadik helyen. Azt gondolom, hogy az emberi életnél fontosabb nincs. Miért nem azok az országok vannak előbbre rangsorolva, ahol, amelyekben a legtöbb keresztényt ölik meg? Nálam ilyen okok miatt Nigéria van az első helyen, második Szíria, harmadik Irak. Nigériáról keveset beszélünk, keveset tudunk. Helyes, hogy Magyarország is elsősorban a közel-keleti keresztények felé fordul, hiszen Mezopotámia – jelenleg Szíria és Irak – ősi keresztény föld. De figyeljünk Nigériára is. Ebben az országban 190 millióan élnek, és a népesség rohamosan növekszik. A 190 millió embernek fele, 95 millió, keresztény. A reformáció 500 éves évfordulóját ünnepeltük ma, egész évben számos ilyen megemlékezés volt. Nigériában több evangélikus van – most hazabeszélek, mert én is evangélikus vagyok –, mint Luther Németországban. Azt gondolom, hogy Nigéria is nagyobb figyelmet kellene, hogy kapjon, az üldözési rangsorban elől kellene lennie. Nigériából vannak olyan képek, amelyeken több száz keresztény elszenesedett, összezsugorodott holtteste látható. (A könyv ilyen és hasonló képeket nem tartalmaz, mert nem tudtuk jogtisztán megszerezni a közlés jogát.) Pakisztánban keresztény házaspár, a feleség várandós, dolgozott egy téglagyárban. A muszlim munkatársaik mondták nekik, hogy térjenek át az iszlám hitre. Miután erre nem voltak hajlandók, elevenen bedobták őket a téglagyári

kemencébe, elégették őket. Szaúd-Arábiában – családon belüli üldözést már említettem – a papa leöntötte kerozinnal a lányát és elégette, miután megtudta, hogy titokban áttért iszlámról a keresztény hitre. Egyiptomban a naszrani – keresztény – jelet ráfestették azokra a házakra, ahol kopt keresztények laktak, ugye vannak még közel 10 millióan, és éjjel rágyújtották a házakat az ott lakókra. Aki tudott, kimenekült, aki nem, az elevenen benn égett.

A könyv nagy terjedelemben, országonként foglalkozik a keresztényüldözési esetek bemutatásával, messze nem az összessel. Nemcsak a rangsor 50 országával, hanem másokkal is.

Térjünk most Európára, jöjjünk közelebb hozzánk. Ez sem egy kikutathatatlan dolog, mert Frankfurtban van egy intézet, amely monitorozza az Európában zajló keresztényellenesség konkrét eseteit. 2007 és 2014 között több, mint 1000 esetet mutatnak be, helyszínnel, dátummal, esetleírással. Itt is van egy ország sorrend, bár ők ezt nem állították fel, de én megtettem. Az első helyen Franciaország, a másodikon Anglia van. Az esetszám adja a sorrendet. Ez annyiban torzít, hogy Franciaországban több az eset, de Angliában súlyosabbak. Az eseteket felsorolni lehetetlen, a könyv számos példát hoz. Az eseteket csoportosítanám. Közeledünk adventhez, karácsonyhoz. Ezért elsőnek említem azt, hogy karácsony teljes kiüresítése zajlik Nyugat-Európában. Nem most kezdődött, már régebben. Ez azt jelenti például, hogy Angliában nincs karácsony, a téli fény ünnepe van, nincs karácsonyfa, holiday tree = ünnepi fa van, nincs karácsonyi üdvözet, hanem seasons greetings – ünnepi üdvözet van. Ebben a vonatkozásban a legszörnyűbb eset is Angliából való: 2015 adventje előtt az anglikán egyház – jó sok pénzük lehetett – készített egy rövidfilmet, amely bemutatta a karácsony keresztény lényegét. Nem csak azt, hogy a szeretet ünnepe, hanem a Megváltó születése, mint súlypont, advent a várakozás, az önvizsgálat időszaka stb. Elkészült a film, megkeresték a legnagyobb TV adókat, hogy akkor a fő műsoridőben legyenek szívesek ezt a filmet bemutatni, ők

kifizetik a méregdrága hirdetési tarifa szerinti díjat. Ha hiszik, ha nem, egyetlen tévéadó sem vállalta el ennek a kisfilmnek a vetítését. Megkeresték a cinema- plázákat is, hogy a fő film előtti blokkban vetítsék a filmet. Elutasítást kaptak.

Az európai keresztényellenességi esetek másik csoportjába a keresztények munkahelyi negatív diszkriminációját sorolom. A kórházakban az orvosokat vegzálják – nem mondom, hogy kirúgják, mert ez nem felelne meg a valóságnak, hiszen az ottani orvoshiánynak mi is szenvedő alanyai vagyunk – ha nem hajlandók abortuszt végezni. Az asszisztenst, aki azt mondja, hogy nem asszisztál az abortuszhoz, azt viszont már kirúgják. De az ápolónők – ezt a magyar újságok is megírták – nem viselhetnek keresztet a dekoltázsukban. Ugyancsak nem viselhetnek keresztet olyan légitársaságok, mint a Lufthansa, British Airways stewardessei, mert az sérti a muszlim utasok érzékenységét. Hozza a könyv a példákat, hogy Hollandiában, Svédországban kirúgják a munkahelyükről azokat az anyakönyvvezetőket, akik egynemű párokat nem hajlandók összeadni.

A harmadik csoportba azokat az eseteket sorolom, amikor törvényekkel, rendeleti háttérrel negatívan diszkriminálnak, valósítják meg a keresztényellenességet. Itt most csak egy svájci(!) példát mondok, mert ezt tartottam a legdöbbenetesebbnek. 2015 júliusában a genfi bíróság letiltotta Benjamin Britten „Noé bárkája” című művének – egyik genfi színházban ment már egy ideje – további bemutatását. A bíróság indoklása az volt, hogy a darab forgatókönyve szerint a gyerekszereplők csoportja többször leterdelt a színpadon és imádkozott, ez pedig sérti a svájci alkotmány vallási semlegességre vonatkozó passzusát.

Ezen felsorolás végén azt mondanám csak: nagyon úgy néz ki, hogy Nyugat-Európa nem tudta az erős hittel rendelkező muszlimokat integrálni, már csak azért sem, mert ők sem akartak integrálódni. Ezért most az érintett országok más politikát követnek, ők próbálnak igazodni az iszlámhoz. És ennek számtalan jele van. Ez persze nem keresztényüldözés, azonban a kereszténység eu-

rópai viaszorításában nagy szerepe van. Angliában betiltották az óvodákban a Micimackó meséjének felolvasását. Százforintos kérdés, hogy miért? A könyvbemutatókon be is kiabálták a választ: mert szerepel benne Malacka, ami ugye, tisztátalan állat, és sérti a muszlim gyerekek érzékenységét.

Menjünk tovább, söpörjünk a magunk háza táján! A magyarországi helyzetről mondanék néhány mondatot. Végignéztem a temető- és templomrongálásokat. Ennek bő irodalma van, persze nem a napi tájékoztatásban. Arra a megállapításra jutottam, hogy semmi közük sincs a keresztényellenességhez. Akár keresztény, akár zsidó temetőket rongálnak meg, azt fiatalok, részek, fémtolvajok követik el. A templomokba azért törnek be, hogy ereklyetartókat, más értékes tárgyakat vigyenek el. Voltak viszont a keresztöntögetések, melyek viszont keresztényellenes megnyilvánulások voltak. A magyarországi helyzet keresztényellenesség tekintetében – szerintem – sokkal jobb, mint Nyugat-Európában. Főleg sokkal jobb 2010 óta. A Magyarországon megnyilvánuló keresztényellenes cselekedetek alapvetően írásban és szóban tett megnyilvánulásokban mutatkoztak meg, és főleg a 2010 előtti időszakban. Vezető politikusok – névvel, forrással – megnyilvánulásait, épületes gondolatait a könyvben jelentős számban olvashatjuk. A 2010 előtti kormánykoalíció egyik pártja azzal különböztette meg magát a nagyobb testvértől, hogy keresztényellenes volt, és támogatta az egyneműek házasságát. A 2010 utáni időszak megnyilatkozásaiból csak egyet emelek ki kedves hittestvéreim előtt, ami 2016 februárjának közepén hangzott el. Nevét nem mondom, mert ez 50 forintos kérdés. A volt, bukott miniszterelnök 2016 februárjában, pártja kongresszusán – többek között – azt mondta, hogy ő olyan Magyarországot képzel el, amelyik nem nemzeti, nem keresztény és nem jobboldali. (A beszéd nincs a könyvben, de a forrást megadtam, aki akarja, elolvashatja.) A nem jobboldali kitéttel most ne foglalkozzunk, mert ez kevésbé lényeges. De milyen ország az, amely nem nemzeti, vagy amelyik nem keresztény? A választ mindannyian, itt a teremben, tudjuk.

Már említettem, hogy a 2010 óta hatalmon lévő kormány keresztény kurzust törekszik vinni. És higgyék el kedves hittestvéreim, hogy ez nem csak szöveg! Mivel támasztom ezt alá? Nem elsősorban azzal, hogy közpénzből, a költségvetésből a történelmi egyházak és általában az egyházak viszonylag sok pénzt kapnak a hitéletük gyakorlását szolgáló infrastruktúra megjavítására, a kezelésükben működő iskolák (már több, mint 200 ezer gyerek tanul ezekben) felújítására. Nem ezt tartom a legfontosabbnak. A legfontosabb az, hogy 2013. szeptember 1-től bevezették a kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatást. Az én egyházközségemben három év alatt a hittanosok száma megötszöröződött. És ez jó. Még akkor is, ha ezen gyerekek nagyobb része úgy került például az evangélikus hitoktatásba, hogy valószínűleg a nagymama vagy a nagypapa mondta a lányának, fiának: járasd oda a gyereket, nem tanulhat ott rosszat stb. Ezeknek a gyerekeknek jelentős része nincs megkeresztelve. A szülők se. A szülők a templom környékére sem jönnek. A gyülekezet világi vezetése, a lelkészekkel együtt, azon gondolkodtunk, hogyan szoktassuk, próbáljuk integrálni a gyerekeket és a szülőket is a közösségünkbe. Azt találtuk ki, hogy március 15-én, Anyák Napján, október 6-án stb., tehát nem egyházi ünnepeken, az istentiszteletbe kapcsolódva, a hittanos gyerekek széles körének bevonásával ünnepséget rendezünk. A gyerekek kiállnak a gyülekezet elé, szavalnak, énekelnek, furulyáznak, ki mit tud. Ilyenkor eljön a szülő, mert a gyereket nem engedi egyedül el. Eljönnek a nagyszülők, mert ők „hencegni” akarnak, és az aranyos unokát fényképezik. Abban reménykedünk, hogy ezzel lassan – legalább egy részüket – odaszoktatjuk hozzánk. A keresztelők száma lassan növekszik. Az, hogy a folyamat egy lelki, gondolkodásbeli, mentális rendszerváltás legyen, ettől még messze vagyunk. Tudjuk, hogy ez egy hosszú folyamat odáig. Harmadiknak mondom, hogy egy keresztényüldözéssel foglalkozó államtitkárságot – a világon eddig egyedülként – hoztunk létre. Ez is egy ékes bizonyítéka a kormány ilyen irányú elkötelezettségének.

Még annyit szeretnék mondani, hogy gondolataimat a könyvben bibliai keretbe kívántam foglalni, és ilyen tekintetben két külön, nem hosszú fejezet is van. Tettem ezt azért, mert a kereszténység alaptörvénye a Biblia. Olyan alaptörvény ez, amely az évezredek során sem szorult változtatásra, kiegészítésre, módosításra. Olyan alaptörvény ez, amely az élet mindennapi kérdésére, higgyék el, az összesre, választ ad. Nem biztos, hogy az üzenet egyből átjön, ha olvassa az ember a szöveget, de előbb-utóbb rájön, hogy mit akarnak üzeni neki. Így a Biblia a keresztényüldözéssel kapcsolatos két fontos fogalomra – az üldöztetésre és a tanúságtételre – is sok helyen utal. Az üldöztetés maga egyszerű. Rengeteg helyen – a könyv ezekből hoz néhányat, az én esetlen magyarázatommal – foglalkozik az üldöztetés kérdésével. Csak egyet idézek, amelyet Jézus mondott tanítványainak: *„Ha engem üldöznek, titeket is üldözni fognak.” (Jn. 15,20)* Ez az üzenet a 21. század keresztényeinek is szól. Tény, hogy ma is üldözés van, mint a történelem során oly sokszor. Más kérdés, hogy ilyen intenzitású üldözés, ennyi mártírral járó, a történelem során alig volt. Másik fontos fogalom a tanúságtétel. Alaptörvényünkben, a Bibliában olvassuk: *„Valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról mennyei atyám előtt. (Mt. 10,32)* Ezt az ígét sokan hallják is, akik járnak misére, istentiszteletre. A Biblia, az Úristen felszólít minket tanúságtételre. Ebben nagyon gyengék vagyunk. Az európai keresztényeket, minket is, jellemez az, hogy gyenge a hitünk, közömbösek, lagymatagok vagyunk, és főleg nem akarunk tanúságot tenni. Ahogyan vétkezni gondolatban, szóban, cselekedetben és mulasztással is lehet, tanúságot tenni gondolatban, a csendes szobában nem lehet. Cselekednünk kell, mert ahogyan a Bibliában olvassuk: *„Cselekvés nélkül a hit halott” (Jak. 2,17)* Ez így igaz. Nekünk meg kellene mutatnunk magunkat, hogy igen, lássátok: én keresztény vagyok. Nem hengegve, hanem prédikáló étellel. A környezetem lássa rajtam, hogy Krisztus-követő vagyok, a Tízparancsolat szerint próbálok, hangsúlyozom: próbálok, alázúszom ötször, próbálok, igyekszem élni. Tehát a keresztényüldözés bibliai alapjairól ennyit.

Előadásom végén röviden arról értekeznék, hogy mit tehetünk a keresztényüldözés mérséklése érdekében. Ebben is vannak eltérő álláspontok. Én vallásközi párbeszédet kezdeményeznék, ha nekem bármilyen befolyásom lenne erre. Ehhez persze az kellene, hogy a történelmi keresztény egyházak a keresztényüldözéssel kapcsolatban egységes álláspontot alakítsanak ki és képviseljenek. Itt hiányzik az állásfoglalás és az egymással való egyeztetés is.

Henry Boulard atya, aki tavaly lett magyar állampolgár, azt mondja, hogy az iszlámmal nem lehet párbeszédet kezdeni, megállapodni, ők a Korán nyelvét mondják, az egyezésnek nincs esélye. Én meg úgy vagyok vele, lehet, hogy neki igaza van, de meg se próbáltuk. Tehát szükség lenne az iszlám mérsékeltjeivel, a hinduizmus – India egyre „előkelőbb” helyet foglal el a keresztényüldözési ország-rangsorban – és Délkelet-Ázsia buddhista többségű országaival is beszélgetni. Mielőbb el kellene ezt kezdeni, mert az idő nem a keresztényeknek dolgozik.

Az iszlám képviselőivel kellene kezdeni egyrészt, mert az üldözési rangsor 50 országa közül 35 muszlim ország, vagy muszlim többségű. Az iszlám 1400 éves történelme páratlan hódításokat, terjeszkedési eredményeket mutat: Mezopotámia ősi keresztény föld, az arámi nyelv volt Jézus Krisztus anyanyelve. Egyszer óriási élmény, felemelő volt számomra, hogy arámi nyelven hallottam a Miatyánkot. Egy szót sem értettem, és mégis... Mezopotámiát a 14. századig túlnyomóan keresztények lakták. Most, az utolsó béke évében Irakban, Szíriában 1,5-1,5 millió keresztény élt viszonylagos békében, biztonságban. Azóta túlnyomó részüket elűzték, megölték. Az egységes Indiáról az iszlám nyugaton Pakisztánt, keleten Bangladest szakította le, Egyiptom és Észak-Afrika sem az volt, ami ma. Vagy a Maldív-szigetek: 300 évvel ezelőtt keresztények lakták. Ma az egyetlen ország a világon, ahol a Korán alapos ismeretéhez kötik az állampolgárság megadását. Az iszlám európai hódításairól, a korábbiakról, az iskolában tanultunk, mi magyarok is erősen érintettek voltunk. Most is nagy

veszélyben van Európa. Erről maga is tehet. Én csak azért imádkozom, és kérem, imádkozzunk sokan, hiszen az imának nagy ereje van, pláne, ha sokan teszik, hogy Európa, benne kis hazánk, megfelelő úton haladjon, és főleg Európa ébredjen, támadjon fel, térjen meg, újuljon meg. Ezt kívánom.
Köszönöm, hogy meghallgattak.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

Magyarország a méretéhez és a lehetőségeihez képest nagy erővel támogatja a közel-keleti keresztényeket. Politikája precedens értékű, hiszen az üldözött közösségek vezetőivel folytatott egyeztetések mentén és az ő igényeik felmérése után dolgozta ki az ún. magyar modellt, melynek lényege abban rejlik, hogy a segítséget közvetlenül az üldözöttekhez, szenvedőkhöz juttatja el, így segítvén otthonaik, közösségeik újjáépítését a válságrégiókban. A magyar kormány elkötelezettségét mutatja, hogy Emberi Erőforrások Minisztériumában megalakították az Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Helyettes Államtitkárságot.

A csoport vezetőjét, Azbej Tristan helyettes államtitkárt kérem, hogy beszéljen Magyarország közel-keleti keresztények érdekében tett szerepvállalásáról.

Magyarország szerepvállalása a közel-keleti keresztények érdekében

Azbej Tristan
helyettes államtitkár

Képviselő urak, hölgyeim és uraim, kedves keresztény testvérek!

Nem először kerülök ebbe a helyzetbe, hogy keresztényüldözéssel kapcsolatban kelljen beszélnem, és készülünk képviselő társaimmal együtt egy gondosan megírt felszólalásra, majd ahogy beszélek a konferenciának, illetve az adott rendezvénynek a résztvevőivel, azt érzem, hogy ez mindenki számára egy mélységesen átértzett személyes ügy. Ebből kifolyólag a gondosan előkészített, állami vezetőhöz méltó beszédemet bent hagyom a kabátomban és személyes hangot megütve szólok az emberekhez. Ennek kapcsán hadd kezdjem azzal, hogy talán nem sértem meg a konferenciának a többi hozzászólóját, ha azt mondom, hogy legyen bármennyire is értékes a mondanivalónk, a legfontosabb mai hozzászólás a

tanúságtevőnké volt. Husan, aki eljött hozzánk és beszámolt az iraki helyzetükről, a megpróbáltatásaikról, és akinek nagyon hálásak vagyunk a tanúságtételért, valamint miénk a megtiszteltetés, amiért egyike lehet azoknak a keresztény ösztöndíjasoknak, akik Magyarországon megkezdhették a tanulmányaikat idén szeptemberben. Egyben köszönjük nekik a hitbéli erősségüket és a kiállásukat!

Ezenkívül tovább folytatnám egy személyes élménnyel. Azt talán tudják, hogy nem régóta vezetem a helyettes államtitkárságot, kevesebb, mint két hónapja, és az első feladatomban azt tekintettem, hogy minél előbb személyesen tudjak találkozni az üldözött keresztény közösségekbe tartozó emberekkel. Egyrészt azért, hogy megismerjem a helyzetüket, megismerjem a megpróbáltatásaikat, megtudjam, mi az, amiben tudunk nekik segíteni, másrészt pedig azért, hogy átadjam nekik a magyar embereknek, a hívőknek és nem hívőknek a szolidaritását, az üzenetét. Két hete meg is adatott nekem, hogy Libanonba látogattam. Libanon egy négymilliós ország lenne, de odamenekült 1,5 millió ember Szíriából és Irakból. Közöttük nagyon sok a keresztény menekült és a magyar állam a helyi egyházakon keresztül gyakorlatilag az ő létfenntartásukat támogatja. Egy ilyen családhoz látogathattam el. A magyar állam a Szír Ortodox Egyházon keresztül biztosítja azt, hogy ez a család házban és ne sátorban élhessen. Hosszú, nagyon meghatározó hangulatú beszélgetésünk volt, amellett, hogy a család története tragikus. A szíriai határ közeléből, Irakból érkeztek. Két kisgyermek van, az édesapát meggyilkolták, az édesanya megpróbál most egyedül boldogulni a menekült létben. Tehát hozzájárulunk a lakhatásukhoz, és azt mondták nekem, hogy ezért ők nagyon hálásak, mert fontos az, hogy lássanak egyáltalán valamifajta jövőt az életükben. De ami még fontosabb nekik, hogy azon a nyugaton, azon a keresztény gyökerű nyugaton van egy kis ország, aki törődik velük. Tehát a kiállítás, ami fontos nekik. Mert a nyugat nem vesz róluk tudomást. A keresztény kultúrájú civilizáció egészen egyszerűen nem vesz ezekről az emberekről tudomást! És

itt egy család sorsát mondtam el. Azért fontos a sorrendiség, mert ezek után térnek rá azokra a számokra, amiket az előbb is hallottak, és így lesznek igazán súlyosak és tragikus volumenűek.

Az előbb is elhangzott, hogy ha csak Irakot nézzük, az évezred elején másfél millió keresztény volt. Most jelenleg – csak becsléseink lehetnek erről – ez a szám 300 ezer körüli. Egyébként ezeknek az embereknek a többsége belső és külső menekülttáborokban él. Ez azt jelenti kedves hölgyeim és uraim, hogy az a közösség, amelyik kétezer éven keresztül a közel-keleten megtartotta a hitét, kétezer évet átélt, annak a közösségnek a mérete most 15 év alatt a lélekszámát tekintve egyötödére csökkent.

Vannak kutatásaink, hogy a jelenleg külső és belső menekülttáborokban élő keresztények hogy gondolkoznak a jövőről. Bár döntő többségükben szeretnének visszatérni az otthonaikba, a szülőföldjükre, ennek a 300 ezer embernek kb. a 40%-a látja úgy, hogy erre van reális lehetőség. Azt hiszem, ha nem teszünk valamit, akkor a kereszténység bölcsőjéből a mi generációnk alatt el fog tűnni a kereszténység.

Pontosan ez az, ami felébresztette a keresztény tudatot a magyar kormányzatban és emiatt indítottuk útjára egy évvel ezelőtt az üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkárságot és ezzel együtt egy olyan támogatási programot, ami – bár kormányzati programnak tűnik – valójában a szolidáris magyar emberek akaratának és szándékának a megtestesülése, és amit mi úgy hívunk, hogy Magyarország segít, azaz Hungary Helps. Az, ami valamennyire riadalomkeltő, hogy nem volt minta, amit kövessünk. Ugyanis sok jószolgálati szervezet és egyház szervezeten tevékenykedik ezen a téren, de a magyar kezdeményezés volt az első olyan program, amely kormányzati szintű, és egészen a közelmúltig ez így is maradt. A kormányok összefogása nélkül erre a krízisre még csak enyhülést sem fogunk találni, nemhogy megoldást. Ameddig vannak üldözött keresztények és nem erősödnek meg ezek a keresztény közösségek, nem mondhatjuk azt, hogy a magyar törekvés sikeres. Ráadásul egy tízmilliós ország vagyunk.

Tehát egy szélesebb körű összefogásra lenne szükség, de a maga nemében hatékony segítséget tudunk adni ezalatt az egy év alatt egyes keresztény közösségeknek, hogy megmaradjanak és legyen jövőképük.

Ezt három alapelv mentén értük el, amit – egyébként a közel-kelettől egészen a Fehér Házig elismernek, mint ahogy azt személyesen is megtapasztalhattam – a mai divatos szóval innovatívnak neveznek, holott csak a józanésznek az alapelvei.

Ez pedig az őszinte párbeszéd, a közvetlen segítségadás, illetve a helyben maradás vagy a szülőföldre való visszatérésnek a támogatása.

Őszinteség alatt azt értem, hogy őszintén beszélünk a keresztényüldözésről és az üldözött keresztényekről. Ezzel egy tabut döntünk le, mert az a tény, hogy keresztényeket üldöznek a világban, egész egyszerűen nem fér bele a nyugati liberális kozmopolita narratívába, ami úgy próbálja beállítani a kereszténységet, mint az agresszív, támadó, dominenciára vágyó vallást, visszautalva a hétszáz évvel, illetve ezer évvel ezelőtti kereszties hadjáratokra és azt is egyébként történelemhamisító módon megtéve. Mi pedig azt mondjuk kedves testvérek, hogy nagyon fontos általában emberi jogokról beszélni. Nagyon fontos küzdeni a különböző szexuális orientációjú embereknek diszkriminációja ellen, de legalább ennyire fontos és még fontosabb az ellen fellépni, hogy tízezreket, százezreket gyilkolnak meg krisztushitük miatt, illetve millió számra úzik el a keresztényeket őseik földjéről. Ez ellen cselekedni kell. Az őszinte párbeszédnek az alapelve mentén továbbhaladva az is fontos volt nekünk, hogy ne kövessük el azt a hibát, amit nagyon sok humanitárius program esetében megtettek: jelesül, hogy a támogató úgy gondolja, hogy jobban tudja, hogy mire van szüksége a támogatottnak, mint ő maga, az áldozat. Ezért volt fontos eleme az üldözött keresztények megsegítésért felelős helyettes államtitkárságnak, illetve az ezt övező kormányzati szándéknak, hogy ezeknek a közösségeknek a vezetőit elhívjuk Magyarországra. Így több keleti és afrikai egyházfőt köszönthettünk Ma-

gyarországon az elmúlt egy évben, akiket a legmagasabb szinten a kormányfő fogadott, illetve előadásban tárhatták a magyar és a nyugati közvélemény elé az ő megpróbáltatásait és az ő segélykiáltásait. Valamint, amint személyes példámmal is említettem, mi is odamegyünk, hogy lássuk, mi a helyzet. Így nem követjük el azt a hibát, mint más, hasonló humanitárius programok, hogy pl. arra áldoznak a közel-keleten pénzt, hogy workshopokat tartsanak keresztény-muzulmán párbeszédéből – ez fontos, de ehelyett arra kell törekednünk, hogy odamenjünk, felépítsük a házakat, az iskolákat, a kórházakat, ami ahhoz szükséges, hogy egyáltalán megmaradjanak ezek a közösségek.

Második alapelvünk a közvetlen támogatásnak az alapelve. Itt is egy korábbi hibás gyakorlatot szerettünk volna elkerülni, még hozzá azt, hogy a jó szándékú adományozó hatalmas és átláthatatlan nemzetközi közvetítő szervezeteken keresztül próbálja meg eljuttatni az ő egyébként szívből jövő adományát az üldözött keresztény vagy más közösségeknek a válság régiókban. Ezt azért kerülnénk el, mert az a tapasztalat, hogy ezek az adományok vagy útközben elvesznek, vagy a többségi társadalom nem engedi át őket a kisebbségi keresztény közösségeknek. Ezért mi nem dolgozunk „köztes” emberekkel, hanem egyből a keresztény közösségeket támogatjuk, és arra adjuk a pénzt, amiről ők azt állítják, hogy a legnagyobb szükségük van.

A harmadik szempont figyelembe veszi, hogy egyrészt ezeknek az embereknek az a vágya, hogy az otthonukban élhessenek, másrészt a keresztény felebaráti szeretet mellett van egy praktikus, általános külpolitikai szempont is, még hozzá az, hogy mindenki számára az a jobb, ha a válság régiókban tudnak prosperáló, biztonságos életet élni az emberek. Nem kényszerülnek arra milliós vagy tízmilliós közösségek, hogy a migránsáradattal az út során az életüket kockáztassák, és olyan helyekre érkezzenek, ahol a valódi menekültek, a gazdasági migránsokkal elviselhetetlen terhet róznak a társadalmakra. Feszültséget gerjesztve párhuzamos társadalom létrejöttét eredményezve és utat engedve annak, hogy a mig-

ránsokkal együtt beszivárognak azok a szélsőséges dzsihadista elemek is, akik utána, mint látjuk és tapasztaljuk, terrorcselekményeket követnek el. Tehát itt a humánus, a cselekvő szeretetnek az elve, a praktikusság a biztonságpolitikánknak a célkitűzésével egybe esik. A ráció kibékíthető, sőt összhangban van a szeretet elvével.

Mindezen alapelvek mentén az elmúlt egy évben a következő módon építettük fel a támogatási programjainkat. Először is oda nyújtottunk támogatást, ahol a legnagyobb szükség van erre, ahol az életben maradás a tét.

Az első támogatási projekt az 1 + 1 millió eurós humanitárius gyorssegély volt a szír katolikus és a szír ortodox egyházaknak. A helyben maradás elvét támogatva, illetve azt előtérbe helyezve építenek újjá magyar támogatással egy teljes lerombolt keresztény települést Moszul környékén, ahová 1200-1300 család költözhet vissza, ha elkészült az újjáépítési program. Talán a sors fintora, de van egy szimbolikája, hogy ez megegyezik azzal a lélekszámmal, amit az Európai Unió ránk akar kényszeríteni kötelező migráns betelepítési kvóta formájában. Az újjáépítési, illetve a helyben maradást támogató projektjeinknek a körébe tartozik egy iskola felépítése a kurdisztáni régióban, egy kórház gyógyszerészegyetemének félévi támogatása, és templom rekonstrukciós projektek.

Ide tartozik az is, ami gyakorlatilag ezeknek a közösségeknek a jövőjébe való befektetés, hogy most először 80, majd egyre több ösztöndíjas helyet kínálunk ezen diszkriminált keresztény közösségek fiataljainak, hogy a Magyarországon megszerzett tudással felvértezve, majd visszatérve építhessék újra nemcsak fizikai értelemben az infrastruktúrát, hanem az egész társadalmat, az egész közösséget. Észak-Afrikában és a közel-keleten – amerre tágitjuk most jelenleg a támogatási programjainkat – az Észak-Nigériában található, illetve székelő maiduguri katolikus egyházmegyét támogatjuk olyan mértékben, hogy a magyar támogatásnak köszönhetően négy iskolát és egy kórházat fel tudnak építeni. Egy olyan területen, ahol 2015 környékén a legvéresebb terrorszervezetnek

nevezett és az Iszlám Államnak hűségesküt tett Boko Haram csoport pusztított, ahol csak a Boko Haram 20 ezer keresztény és nem keresztény embert mészárolt le, és ahonnan 2,3 millió embert üldöztek el úgy, hogy vagy belső sáttortáborokban menekülteként élnek vagy pedig elindultak a kockázatos úton a sivatagon keresztül az európai migrációs útvonalon.

A kormányzatot sokszor éri kritika azzal kapcsolatban, hogy nem elég befogadó azokkal az emberekkel, akiknek nincsen esélye hazatérni és ott békében élni. Ezzel kapcsolatban és talán ennek a kritikának a jogosságát is felismerve a helyettes államtitkárság, amit vezetek, júliusban szakhatósági feladatköröket is kapott. Lefordítva magyarra ezt a jogi terminust, az a feladatunk, hogy azoknak a menekülteknek, illetve migránsoknak, akik Magyarországra érkeznek, és arra hivatkoznak, hogy az ő elvándorlásuk oka vallási üldöztetés, és emiatt nem is tudnak visszatérni a kiindulási országba, megvizsgáljuk a kérelmét, és ha valóban fennáll ez a tényező, akkor befogadjuk őket Magyarországra. Egyébként magyarországi egyházi, illetve az egyházakhoz köthető civil szervezetekkel segítjük az ő beilleszkedésüket, az itteni megmaradásukat és az újrakezdést.

Egy személyes találkozás példájával kezdtem, ezzel is szeretném zárni. Nagyon megható élményem volt Libanonban, ahol meglátogathattam a Béke Angyalai iskolát. Itt szinte kivétel nélkül iraki keresztény gyerekek tanulnak, több százan. A magyar állam eddig évi 40 millió forinttal támogatta őket. Találkozhattam a gyerekekkel – szörnyű sorsokat láttam. Kisgyerekes édesapaként külön érzékeny vagyok erre, a kislánnyal egyező életkorú gyerekekkel beszélgettem, és utána nem tőlük, hanem a tanáraiktól hallgattam végig, hogy hogyan veszítették el a szüleiket, hogy rombolták le a szülőházaikat. Most bármennyire is a jószolgálati szervezetek meg az egyházak mindent megtesznek, de mégis lerombolt, bezárt iskolaépületekbe bezsúfolva élnek, hogy legyen fedél a fejük fölött. Végigjártuk az osztálytermeket, minden osztályteremben más-más tantárgy oktatása zajlott. Megérkeztünk egy barátságos

terembe, rajzok voltak mindenütt a papírokon a gyerekek előtt, a táblán. Megkérdeztem, hogy ez rajzóra-e? Beszéltem a tanárnővel, aki elmondta, hogy igen, rajzóra, de valójában ez egy pszichológiai terápia. Traumatikus élményfeldolgozás, rajzterápia. Ez a realitás, ilyen sorsok vannak ott. Jött velünk egy atya is, egy szír katolikus pátriárka is, aki elmondta a gyerekeknek, hogy honnan jöttünk. Átadtam, illetve az ő segítségével átadtuk a magyar gyerekeknek az üdvözlétét. Ekkor megdöbbenő dolog történt: elkezdtek imádkozni Magyarorszáért. De ez nem kvázi egy hálaíma volt, hogy milyen jó, hogy vannak a szolidáris magyarok, hanem elkezdtek értünk imádkozni, hogy megerősödjünk a hitben. Az az igazság, hogy erre szükségünk is van! Talán nem itt a teremben ülőknek, de általában az egész keresztény gyökerűnek mondott nyugati civilizációnak.

Sokat beszéltem arról, hogy milyen adományokat adunk. Valójában ez nem olyasmi, amire büszkének kellene lennünk, amivel dicsekednünk kellene. Ez a minimum, ami elvárható azért, mert úgy őrzik meg a keresztény hitet és a keresztény kultúrát, hogy életveszélynek vannak kitéve. Ezáltal minket a hitünkben is megerősítenek, amit nekünk meg kell köszönni. Az igazi megsegítő program, az értékesebb segítségadó program az tőlük érkezik nekünk. Ezzel az üzenettel szeretnék a továbbiakban is egy gyümölcsöző konferenciát kívánni önöknek és hívom meg mindannyiukat, hogy csatlakozzanak a kezdeményezésünkhöz, mert nemcsak szükség van rá, nemcsak egy jó kezdeményezés, hanem úgy gondolom, hogy ez a tőlünk minimálisan elvárható cselekvő szeretetnek a megnyilvánulása.

Köszönöm szépen a figyelmet.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

Az előbbieken a magyar állam szerepvállalásáról hallottunk. Most hallgassuk meg, hogy milyen sikeres civil kezdeményezések vannak az üldözöttek megsegítésére. A 2013-ban létrejött CitizenGO Alapítvány fontos feladatának tarja a keresztény hit és az üldözött keresztények védelmét világszerte. A CitizenGO 8 milliós közösségének tagjai rendszeresen csatlakoznak azokhoz a petíciókhoz, amelyeken keresztül felhívják a világ vezetőinek a figyelmét az üldözött vallási közösségek helyzetére, és cselekvésre szólítják fel őket. A szervezet küzd az igazságtalanul bebörtönzöttek kiszabadításáért, nemzetközi kongresszust szervez az üldözött keresztények védelmében, és hírlevelén keresztül tájékoztat az aktuális kihívásokról. A CitizenGO munkatársai rendszeres iraki expedíciójuk keretében meglátogatják az üldözött keresztény közösségeket, és a helyi keresztény vezetők közvetítésével célzott támogatást juttatnak el számukra. Megkérem Zaymus Esztert, a CitizenGo képviselőjét, hogy meséljen nekünk a kezdeményezésekről!

Sikeres civil kezdeményezések az üldözöttek megsegítésére

Zaymus Eszter
CitizenGo kampányigazgató

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Előadásomban a CitizenGO Alapítványnak szeretném bemutatni a közelmúltban kezdődött munkáját, amelyhez sokan csatlakoztak az utóbbi négy évben Magyarországon is. A CitizenGO Alapítvány 2013-ban jött létre Spanyolországban. Aktív polgárok közössége vagyunk, akiknek a célja az emberi élet, a család és a szabadság, különösképpen a vallásszabadság védelme. Szervezetünk a keresztény értékek, és az elnyomott vagy üldözött keresztény emberek és közösségek támogatására kötelezte el magát. Egy online petíciós platformot működtetve próbálunk hatni a döntéshozókra szerte a világban annak érde-

kében, hogy tiszteletben tartsák az emberi méltóságot, illetve a számunkra legfontosabb értékeket, az életet, a családot és a szabadságot. Petíciós honlapunkon keresztül bárki levelet küldhet a helyi nemzeti vagy nemzetközi szintű döntéshozóknak, vállalatoknak, vállalatvezetőknek egy-egy fontos döntés kapcsán. Munkánkat részletesebben a CitizenGO.hu oldalon ismerhetik meg, ahol mindenki saját tetszése szerint petíciót is indíthat egy-egy számára fontos ügyben.

A CitizenGO az aktív demokrácia eszköze, ami emberek milliói számára teszi lehetővé, hogy hallassák a hangjukat. 8,5 millió emberrel állunk e-mail kapcsolatban világszerte, és Magyarországon is tízezrek követik a munkánkat, amelynek egyik fontos területe az üldözött keresztények védelme. Hisszük, hogy felelősségünk van a minket körülvevő világban, és azt tapasztaljuk, hogy összefogva sokkal erősebb a hangunk. Nem csak a választásokkor szeretnénk érvényesíteni a véleményünket, ezért juttatjuk el rendszeresen kéréseinket a döntéshozókhoz. Úgy látjuk, hogy az ő munkájukat is segíti, ha rendszeres visszajelzést kapnak a szavazóiktól.

Említettem a szabadság védelmét. A CitizenGO létrejötte óta különös figyelmet fordít a vallásszabadságra és a hitük miatt üldözöttekre, különösképp a keresztényekre, mivel a keresztény a legüldözöttebb vallás ma a világon. Kiállunk az igazságtalanul bebörtönzöttekért, az elnyomott közösségekért, és felhívjuk a világ vezetői és a közvélemény a figyelmét a helyzetükre. Ma talán Magyarországon nem is olyan létfontosságú a mi hangunk, mert a kormány is fontos figyelmet fordít rájuk. Viszont amíg hazánkban rendszeresen hírt adnak az üldözött keresztényekről a médiában, nemzetközi csapatunk tagjai arról számolnak be, hogy van, ahol szinte ők az egyedüliek, akik erre felhívják a figyelmet. Szerencsére – ahogy Hölvényi György képviselő úrtól is hallottuk –, ma már egyre kevésbé lehet figyelmen kívül hagyni az üldözött keresztények helyzetét, elindult egy lassú változás.

Eleinte csak petíciókon keresztül érvényesítettük az üldözött keresztények érdekeit, de később világossá vált, hogy ez nem elég. Jelen kell lennünk az életükben, és meg kell őket látogatnunk, illetve ahogy helyettes államtitkár úr is fogalmazott, fontos, hogy az ő szükségleteikre és vágyaikra adjunk választ, ne pedig úgy, ahogy mi azt elképzeljük. Ezért a CitizenGO 2015-ben és 2016-ban nemzetközi kongresszust tartott, hogy felhívja a figyelmet az üldözött keresztények helyzetére.

A Madridban szervezett 2015-ös “Mi is a Názáreti követői vagyunk” kongresszuson az üldöztetés túlélői, és az egyházi vezetők azért gyűltek össze több kontinensről, hogy felhívják a figyelmet a helyzetükre, és lépésekre buzdítsák a nemzetközi közösséget, a kormányokat és a nemzetközi szervezeteket. Lépésekre, vagyis a vallásszabadság tiszteletben tartására és védelmére, illetve az üldözött közösségek támogatására.

2016-ban tartottuk a második kongresszusunkat New Yorkban, amelynek keretében más civil szervezetekkel és 190 ezer emberrel együtt nemzetközi felhívásban kértük az ENSZ döntéshozóit, hogy védelmezzék a vallásszabadságot és a vallásuk miatt üldözötteket. Felhívásunkban azt kértük az ENSZ Biztonsági Tanácsától, hogy ismerje el népirtásként az Iszlám Állam által a keresztények és más vallási kisebbségek ellen elkövetett cselekedeteket. Folyamodványunkat 2016. április 29-én az ENSZ New Yorki helyén adtuk át. Ezzel kapcsolatban egy reményteli lépés következett be, 2017. szeptember 21-én az ENSZ Biztonsági Tanácsa egyhangúlag elfogadta azt a 2379-es határozatot, amelyben egy különleges feltáró csoport létrehozásáról döntenek. A csoport feladata az Irakban az Iszlám Állam terrorista csoport által elkövetett emberiség elleni bűncselekmények és népirtásra vonatkozó bizonyítékok összegyűjtése lesz. Jobb később, mint soha, bár úgy gondoljuk, hogy ezt már sokkal hamarabb meg kellett volna tennie az ENSZ Biztonsági Tanácsának, de bízunk benne, hogy a szavakat tettek is követik. Jelenleg azért dolgozunk, hogy amire elkötelezték magukat, minél hamarabb

megvalósítsák. Úgy gondoljuk, hogy a népirtás elismerése a nulladik lépés ahhoz, hogy a valódi segítségnyújtás elkezdődheszen. Magyarország már régen elismerte az üldözött keresztények ellen történt népirtást.

A CitizenGO kiemelt figyelmet fordít a hitük miatt bebörtönzött vagy halálraítélt emberekre. Több tucat kampányunk közül egy országot emelek ki, így a Szudánt érintő kampányainkat ismertetem röviden. A korábbi megszólalók által említett Open Doors listán is előkelő helyet foglal el Szudán, ahol a keresztények üldöztetésnek vannak kitéve. 2013-ban börtönbe zártak, majd halálra ítélték egy szudáni édesanyát, Merian Ibrahimot azért, mert hozzáment egy keresztény férfihoz, és áttért a keresztény hitre. Hatalmas nemzetközi összefogás indult az akkor várandós halálra ítélt édesanyáért. Az érte indított petíciónkhoz 2014-ben több mint 310.000-en csatlakoztak. Politikusok és szakértők szerint szabadulását egyértelműen az állampolgárok által támogatott nemzetközi politikai erőfeszítések segítették elő! Ha nem fogtunk volna össze, ha számos szervezettel együtt nem hívjuk fel a figyelmet, talán nem így végződött volna a történet.

2014-ben két protestáns lelkipásztorért (Yat Michael és Peter Yein Reith pásztorokért) küzdöttünk, akiket szintén Szudánban tartóztattak le. Petíciónkban a Szudáni kormányhoz fordultunk, az ENSZ emberi jogi főbiztosának segítségét kértük, illetve az Egyesült Államok döntéshozóit is megkerestük azt kérve, hogy gyakoroljanak nyomást Szudánra. Végül a szudáni bíróság szabadon engedte őket.

Legutóbb Peter Jasek cseh misszionáriusért és szudáni társaiért álltunk ki. Őket 2015-ben börtönözték be. Petr Jašek, cseh segélymunkás és misszionárius a Keresztény Segélyprogram (Christian Aid) résztvevőjeként ment Szudánba 2015-ben, hogy egy megégett keresztény fiú műtétjeit támogassa, és, hogy a hitük miatt üldözött keresztényeken segítsen. Közben pedig célja volt, hogy feltárja a helyi üldözöttek helyzetét, ezért vitt magával

egy kamerát, amivel felvételeket és interjúkat készített a helyi lakosokkal. A szudáni hatóságok az állam elleni bűncselekményekért, kémkedésért börtönbe zárták és elítélték.

Hazaindulása napján, december 10-én a szudáni titkosszolgálat a repülőtéren tartóztatta le. Hetekig senki nem hallott felőle, a családja sem tudta, életben van-e. A cseh külügyminisztérium kérésére nem védekezett, hanem hagyta, hogy elítéljék, és utána a szudáni elnök kegyelmet gyakoroljon. A cseh segélymunkásért és társaiért indított petíciónkat több mint 400 ezer ember aláírta. Amikor Petr Jasek hazaérkezett Szudánból, már az első megszólalásakor megemlítette, hogy mennyire jól esett neki, hogy támogatták. A börtönben értesült arról, hogy több százezren összefogtak érte és társaiért, ami hatalmas erőt adott nekik. Mára már szudáni társai is szabadok.

A CitizenGO három nagy expedíciót (2014-ben, 2015-ben és 2016-ban), illetve számos kisebb utat szervezett Irakba az elmúlt években. Az első látogatás során a sok száz kitelepített iraki keresztény, akikkel Irakban munkatársaink találkoztak, sokkos állapotban voltak, megbénulva attól, ami 2014 augusztusában történt velük. *“Nincs jövő számunkra ebben az országban, el kell hagynunk az otthonunkat”* fordult meg számos keresztény és jezidi fejében, még olyan helyeken is, mint Ankawa és Alqosh, ahova az ISIS sosem tette be a lábát, illetve kisebb-nagyobb menekülttáborokban szerte Irak kurdisztáni régiójában. Az emberek arcán mély szomorúság látszott, amit bár igyekeztek mosollyal takarni, a bánat kiérződött mögüle. A sebek túl mélyek voltak. Néhány évvel később, 2017 áprilisában a Segítsünk Iraknak CitizenGO expedíció csapatát teljesen más helyzet fogadta. A Ninivei-síkság felszabadult, az ISIS elleni harc Moszul nyugati részén talán hamarosan véget érhet, ami nagy reménnyel tölti el a keresztényeket. A kitelepítettek nagy számban visszatérhetnek otthonaikba, legalábbis a felszabadított területek északi részén, pl. Tel Esqofban. Élet és nyüzsgés tölti meg most az olyan helyeket, amelyek több mint 2,5 évig szellemvárosok voltak.

A kérésük felénk, a nemzetközi közösség felé, hogy segítsük őket abban, hogy otthon maradhassanak, segítsük őket az ottani építkezésben. Hihetetlen, hogy nagyon sokat számít nekik, hogy tudják, hogy gondolunk rájuk. Ha látják azt, hogy van, aki támogatja őket abban, hogy otthon maradhassanak, ha valakinek fontos az ő életük és a szülőfalujuk, városuk, akkor azt mondják, hogy ha másnak is fontos, akkor hogy ne lenne nekem is fontos, akinek ez az otthonom. Ez a legfontosabb tehát, az építkezésben segíteni őket, hogy érezzék, hogy nincsenek magukra hagyva. Úgy gondolom, hogy ebben a CitizenGO kampányai is segítenek. Bár lehet, hogy olykor személytelennek tűnik, hogy a számláló eggyel növeszik, amikor aláírunk egy petíciót, de számukra ez hatalmas erőt jelent. Szeretném kiemelni, hogy arra kérjük közösségünk tagjait, hogy imádkozzunk is értük, mivel ez sokat jelent számukra, ők is kérik az imáinkat.

A CitizenGO évente két adománygyűjtő kampányt szervez az üldözött keresztények támogatására. Míg eleinte a támogatást nagyobb segítség-szervezeteken keresztül juttattuk el a rászorultaknak, mostanra egyre inkább nyújtunk közvetlen támogatást a helyi püspökökkel és papokkal együttműködve, leginkább kisebb, konkrét ügyeket felkarolva. Olyan különleges projekteket is le tudunk fedni, sokszor személyes csatornákon keresztül, amelyek a nagyobb szervezetek látásköréből kiesnek. Ennek előnye, hogy gyorsan, rugalmasan tudjuk támogatni őket, akár napokkal azután, hogy a szükséghelyzet beáll.

Köszönetet szeretnék mondani annak a rengeteg embernek, akik válaszolnak a felhívásainkra, és adományt küldenek, mert csak nekik köszönhető a munkánk. Őket képviseljük bárhol is szólalunk meg, és ők azok, akik a nevüket és a támogatásukat adják ezekhez a fontos ügyekhez.

A támogatott projektek közül néhányat felsorolnék. Támogattuk az aleppói keresztényeket Szíriában, a Deir Mar Mattai kolostor kőfejtő projektét a Ninivei Síkságon, és a kitelepített embereket az iraki Szulejmániában. A CitizenGO munkatársai

sok személyes kapcsolatra tettek szert a látogatások során. Így, amikor Irakba látogat a csapat, minden este egy-egy családnál kap meghívást. Ez hatalmas élményt, és a helyi emberektől első kézből kapott információt jelent. Amellett, hogy hivatalos látogatást tesz a CitizenGO a püspököknél, a helyi egyházmegyék vezetőinél, a családokat is mindig meglátogatja.

Humanitárius segílyt vittünk Ankawa és Erbil menekülttáborába. A helyiek sokszor azt mondják, köztük a keresztény vezetők is, hogy miután megkapják az adományt, nem tesznek különbséget keresztény és nem keresztény között. A CitizenGO is támogatta jezidiket, akik több helyen Irakban talán még rosszabb helyzetben vannak, mint a keresztények.

Egyházközségeket támogattunk, kis falvakat, hogy egyáltalán az életlehetőségek olyanok legyenek, hogy visszaköltözhessenek az emberek. Volt ahol egy kútfúráshoz járultunk hozzá, vagy például a Deir Maryam al Adhra kolostor egy kőfejtő projektjét máig támogatjuk. Ennek fő célja, hogy a helyi lakosoknak legyen munkájuk, legyen miből elartani a családjukat. Mert ők nagyon is dolgozni szeretnének, bennük van a vágy, hogy tegyenek, de sokszor ez a kezdő löket nincs meg hozzá. Ebben az imáinkkal és a támogatásunkkal tudjuk őket segíteni.

A CitizenGO két filmet is készített az üldözött keresztényekről. Az egyik Asia Bibi történetét dolgozza fel, aki Pakisztánban a mai napig börtönben van. A kezdetektől követjük az esetét, tartjuk a családjával a kapcsolatot. A CitizenGO elnöke, Iganció Arsuaga Asia Bibi családjával együtt meglátogatta a pápát az ő áldását és segítségét kérve. Másik filmünk a Mártírok vére. Míg a Szabadságot Asia Bibinek filmet Magyarországon is bemutatásra került a Duna TV-n, a Mártírok vére nem érhető el magyarul. Ez az Iszlám Állam által üldözött keresztények és más vallási kisebbségek helyzetét mutatja be.

Remélem sikerült képet nyújtanom arról, hogy milyen módon próbáljuk támogatni az üldözött keresztény testvéreinket az összefogással, és azzal, hogy mindenki csak egy kis részt rak

bele a közösbe. Mert nincs mindenkinek lehetősége arra, hogy elutazzon Irakba, elutazzon Szíriába, de egy imát mindenki el tud mondani, az interneten meg tudja osztani a hírt. A másik dolog, amit az üldözött keresztények kérnek, hogy beszéljünk róluk. Mivel miközben ezek a szörnyűségek történnek velük, azt tapasztalják a mai napig, hogy a nyugati világ erről nem akar tudomást venni. A nyugati médiában mintha ez nem is lenne hír. Történt velünk eset, miután külföldi munkatársaink beszámoltak egy-egy szörnységről, hogy álhírnek vélték azt az olvasók, mivel a mainstream média ezekről nem számol be. Mi voltunk az egyetlenek egy-két más lelkes szervezettel együtt, akik hírt adtak róla. Ilyen szempontból nagyon hálás vagyok, hogy Magyarországon élhetek, ahol lehet erről beszélni, illetve hogy ma ennyien összegyűltünk azért, hogy beszélhessünk erről a témáról.

Hadd osszak meg történetet egy petíciónk személyes aspektusáról. Peter Jeseket meghívtuk egy személyes beszélgetésre a kiszabadulása után. A cseh misszionárius elmondta, hogy valaki ott a börtönben bevitt egy mobiltelefont és azon követték a petíció állását, egészen a 400 000 alárásig. Titokban figyelték az aláírások számának növekedését, remélve, hogy ha már 100 ezer ember kéri a szabadulásukat, annak csak lesz következménye. Peter Jesek az alábbi hitvallást tette családjának küldött levelében. Ezt írja *„Istennél van a cellám kulcsa. Ki fogja nyitni az ajtót, ha itt lesz az ideje.”*

Hiszem azt, hogy Istennél van minden üldözött cellájának a kulcsa, és hiszem azt is, hogy Isten minket bízott meg azzal, hogy ezt a kulcsot átvegyük tőle, és segítsünk kinyitni ezt az ajtót. Segítsünk nekik, vegyünk részt Isten munkájában, legyünk az eszközei ebben a feladatban. Ahogy metropolita érsek atya fogalmazott, hogy törekvéseink, még ha hiábavalónak is tűnnek, sosem tűnnek el nyomtalanul. Ezzel szeretném én is zárni a gondolataimat, mivel ez a mondat nagyon megérintett engem. Bár úgy tűnhet, hogy csak egy csepp a tengerben, ha elküldök vagy aláírok egy petíciót, vagy egy kisebb adománnyal támogatom az

üldözötteket. Ha viszont sokan így teszünk lehetőségeinkhez mértén, egy kis mustármagot elültetünk, és biztos vagyok benne, hogy ennek meglesz a gyümölcse, és megváltozhat keresztény testvéreink helyzete világszerte.

Köszönöm szépen a figyelmüket.

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

Konferenciánk befejező előadásának az előadója Weisz Péter, a gyöngyösi Bugát Pál kórház főigazgatója és a Barankovics Izraelita Műhely Egyesület elnöke. A Barankovics Izraelita Műhely 2008-as megalakulása óta végzi a konzervatív polgári zsidó értékrend képviselését, a vallásközi párbeszéd elmélyítését és hiteles interpretálását. Hirdeti az örökkévaló összekötő szeretetét, segíti a polgári értékrendek elfogadottságának növekedését. Vallják, hogy csak az összekötő azonosságok erősítése viszi előre a társadalmat, és hogy a zsidók és a keresztények közötti együttgondolkodás lehetséges. Kérem Weisz Pétert, hogy *A béke gondolata Ábrahám örököseinél* című előadását tartsa meg.

A béke gondolata Ábrahám örököseinél

Weisz Péter

a Barankovics Izraelita Műhely Egyesület elnöke

Tisztelt Elnök Asszony, Hölgyeim és Uraim!

Felépítettem nagyon sok kezdő szöveget. Háromszor átírtam, míg ide értem és amióta itt vagyok, de Győrfi Károly úr nagyon kedves nyitása és a helyettes államtitkár úr szimpatikus nyitó előadása változtatásra késztetett. Úgy szólítottak meg: kedves hitestvéreim! Elkezdtem gondolkodni: ennyi keresztény testvér között van-e helye egy zsidónak? Csak azt tudom válaszolni, hogy igen, van! Egy nagyon régi kedves zsidó barátom – ez a barátság kétezer éves – hivatkozott arra a Szentíráásra, ami Mózes második könyve, ahol Mózes azt mondta: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. A fanatikus zsidó barátaimnak szoktam mondani, hogy én egy Erdélyből származó parasztcsaládbéli vagyok. Megmondanád, hol írta Mózes, hogy szeresd a zsidót? Mert nem találok.

Ő azt írta, hogy felebarátodat. Ilyen megközelítésben tisztelettel én is jó eséllyel számítom ide magam kétezer év óta.

Nemrég voltam a Fasori Evangélikus gimnáziumban és büszkén álltam ott, amikor a gimnázium vallásos Istentiszteletet tartott Teller Ede, Szilárd Leó, Neumann János, Láncoz Kornél és Izrael állam eszmei megalapítója, Herzl Tivadar emlékére, hiszen ezek a ragyogó zsidó emberek az evangélikus fasori gimnázium hallgatói voltak. Mind a mai napig büszkeségtábla van kiállítva a tiszteletükre. Felborítottam a beszédemet, mert nagyon tetszett Kocsis Fülöp érsekmetropolita úr előadása a szeretetről. A béke és a szeretet egyidős az emberiséggel. Az ótestamentumi Szentírásban a legtöbbször előforduló szó, 250-szer jelenik meg a béke, amely jelenti a békét, a szeretetet, Istenhez való ragaszkodást és a mi közös, legfontosabb kincsünket: szeresd az egy Örökkévalót és szeresd az embert. Szó volt a beszédekben az üldözésekről. A történelem visszaköszön időnként. Mi az üldöztetést zsidóként nem fogadjuk el, hiszen zsidóként a saját bőrünkön tudjuk, mit jelent üldözöttnek lenni. Mezopotámiában Jézus előtt 4000-ben indult el a világon szinte elsőként a civilizáció, és azon a vidéken élt több millió zsidó, amely közül ma csak kb. 4-5000 él azon a területen és keresztény testvéreinkhez hasonló módon nem fejtheti ki a tevékenységét. Bár el kell mondanom, hogy nem iszlám, nem muszlim, de arabul beszél, hiszen az az anyanyelve. Rengeteg nemzeti rendezvényen részt veszek, és megkérdezik, mit keres ott egy zsidó? Én ilyenkor mindig Jeremiás próféta Jézus előtt 587-ben mondott beszédét szoktam idézni. Ez akkor volt, amikor a zsidókat a babiloni fogságba hurcolták. Jeremiás így szólt: Őrizd meg annak a helynek a békéjét, ahová szórtak benneteket és imádkozz érettük, mert az ő békéjétől függ a te békéd is. Az ilyen rendezvényeken való részvételem az én imám népem békéjéért, ami egyet jelent a zsidó-keresztény kapcsolatokkal.

Hadd mondjak magamról néhány gondolatot: a '90-es években debreceni zsidó hitközség vezetője voltam. Annak a hitközségnek, amely december 5-én, az ominózus határon túli magyarokról

szóló népszavazáson az akkori MAZSIHISZ vezetéssel ellentétes véleményt mondott, és azt képviselte: Ha a testvérünk esőben kopogtat, be kell engedni. Részesem voltam ennek a büszke folyamatnak és szenvedője a baloldali „kritikának”. Egy ideig a szakmámat sem gyakorolhattam, elvesztettem az állásomat. A 2006-os választások után újra visszanyertem.

Debrecenben a '90-es években kezdtünk el egy egyedi konferenciát, amelynek az volt a célja, hogy a határokon túl a magyar ajkú közösségeket összegyűjtsük. Először a zsidókat akartuk hívni, de aztán rájöttünk, hogy a magyar ajkú keresztényeket és zsidókat összeköti a két legfontosabb Ábrahámi parancsolat. Az egyik, szeresd felebarátodat és az embert. A másik összekötő kapocs az anyanyelv. A '90-es években elindult a Debrecen és Testvérközösségei Találkozója. Büszke vagyok arra, hogy a megalapított Tolerancia-díjat olyan embereknek adhattuk, mint Julius Janus érsek úr, Erdő Péter, Tempfli József, Tőkés püspök úr, Várszegi Asztrik. Ők mind ott voltak a rendezvényeinken. Mikor megkérdezték, hogy mikor volt utoljára zsinagógában ennyi keresztény, mondtam, hogy nagyon jóleső érzés, hogy kétezer év után újra együtt imádkozunk a testvéreinkkel. Az ima nyelve bármilyen nyelven, bármilyen oldalról, bármilyen felekezetről szólt, eljutott az örökkévalóhoz, mert a szeretet és a béke üzenete eljut, legyen az bármilyen vallású.

A Barankovics Izraelita Műhely 2007-ben akkor alakult, amikor az élet elsodort Debrecenből, de folytatni akartuk azt a munkát, amit elkezdtünk. Ezért létrehoztunk egy polgári konzervatív műhelyt, amelynek a feladata a zsidó-keresztény párbeszéd, a közös gyökerek ápolása, az ebből fakadó szeretet-küldetés közvetítése, valamint a polgári konzervatív értékek megjelenítése együttesen. Ennek egyik útja volt azon konferenciák folytatása, amely „Van Kiút” néven indult és „A béke gondolata Ábrahám örököseinél” címmel folytatódott. A Barankovics Izraelita Műhely eddig tíz konferenciát rendezett, különböző helyszínen és országban ezzel a címmel. Az előadók között zsidó, keresztény

és muszlim vallású emberek is szerepeltek, de a hallgatóság is nagyon sokszínű volt. Legutóbb a Károlyi Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán 150 hallgató előtt beszéltünk a béke gondolatáról. Harrach Péter frakcióvezető úr nyitotta meg és a MAZSHISZ képviselője is ott volt. Hittel valljuk, hogy a gyűlölet alapja nem a Tóra, nem az Újtestamentum, sőt nem is a Korán. Mindig keresd az embert. A Korán 4. szúrájának a 136-os fejezete azt mondja – nem szó szerint idézve, – Tiszteld azokat a prófétákat, akiket előttem küldtem nektek. Ez a zsidó próféták és Jézus tiszteletét jelenti. Úgy hívnak bennünket a Koránban, hogy a könyv népei vagy szerződése. A Korán 17-es szúrájának 22-es, 28-as fejezete hölgyeim és uraim, más néven, de a Tízparancsolat. Szeresd felebarátodat, ne ölj embert, tiszteld apád, anyád, ne paráználkodj, és ne bántsod a gyermekeidet. Visszaköszönnek az erkölcsi értékek. Csak vissza kell térni hozzájuk. Mindig szoktam mondani, hogy a fundamentalizmus és annak a radikális formája, a radikális fundamentalizmus nem azonos az iszlámmal. A fundamentalizmus valamikor Vahábbal indult az 1700-as években és aztán vált mozgalommá. Ennek egy része a radikális fundamentalista, aki kifordítja a dzsihád fogalmát. Sajnos nagy bűn a keresztényüldözés. Csak halkán teszem, hogy az Iszlám Állam e mellett napi 200-250 jazidit és siitát öl meg. Mind a kettő a Koránt tartja hitvallásának. Csak apró eltérés van. Mert az egyik irányzat várja Mohamed vejét, mint Messiást, a másik nem. Tehát önmagukat is pusztítják, a radikalizmusnak nincsen értelme.

A Barankovics Izraelita Műhely a konferenciák szervezése és magtartása mellett részt vesz különféle rendezvényeken, gyűjtéseket szerveztünk a csángó katolikusok magyar nyelv oktatására. Mindig megkérdezték, miért? Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a magyar nyelvű oktatás azon a területen is megmaradjon. Több millió forintot gyűjtöttünk annak idején Mikola miniszter úrral. Egy kikötés volt, hogy magyar nyelvű oktatásra kell fordítani, hogy a határon túl ne haljon ki az anyanyelv. A Barankovics Iz-

raelita Műhelynek van egy üzenete a XXI. századhoz. Mindenkit megillet a szülőföldhöz való jog. Ott kapjon autonómiát a székely magyar, ott tanuljon anyanyelven a kárpátaljai magyar gyerek és ott éljen békében a muszlim, iszlámhívó a saját országában.

Nem nagyobb a radikalizmus szerintem 6-8%-nál. De van egy elkecseregelt tömeg, amelyből sokan, bármikor radikálissá válhatnak. A megoldás, amit Magyarország kormánya is mond, nem exportálni kell a bajt, hanem helyben kell megoldani. Az én helyettesem Gyöngyösön egy hívő mohamedán, és nem mer a családjával hazamenni, mert azt mondja, azonnal besoroznák. De nem az Iszlám Állam ellen kell fellépni, hanem a jelenlegi szíriai belpolitikát kell békéssé tenni. Megemlékeztünk az örmény népirtásról, mert az örmény holokauszt is óriási fájdalom. Rendszeresen emlékezünk a kommunizmus áldozataira, mert a két ideológia között az én véleményem szerint nincs különbség. Nem véletlen, hogy annak idején a nemzeti szocializmus szó helyett Sztálin vezette be a fasizmus elnevezést, hiszen a nemzeti szocializmustól csak egy ugrás a létező szocializmus ideológiája és könnyen összekeverhető. Amikor Sztálin belépett a II. világháborúba és közben Ázsiában koncentrációs táborot működtetett, Churchill telefonja után egy éjszaka átfestettek zsidó autonóm köztársasággá Birobidján néven. Eredetileg azért jött létre, hogy a szovjetunióbeli zsidókat ugyanúgy, ahogy a nemzeti szocialisták, eltűntessék. Minden évben megemlékezünk a XX. századi diktatúrák áldozatairól. Minden évben részt veszek abban a menetben, amelyik a Duna parti cipőktől indul és a Sorsok Házáig vezet.

Az elmúlt években 64 iskolában jártam. Általában középiskolákban és egyházi középiskolákba járunk azért, hogy a Tóráról és az együttélésről tartsunk előadást. Nem a zsidók történetéről tartunk előadást, hanem a magyarországi zsidó és keresztény vallású emberek együtteléséről, mert a közös történelmünk során mindig volt béke és barátság. El kell olvasni nagy királyunknak, Szent Istvánnak a fiához írt intelmeit, amiben azt mondja – és ezzel a zsidókra céloz –, *Az egyformán gondolkozó nemzet halóban van*

Európában. Ezért fiam utasítalak, hogy óvd és védj a jövővényt, hogy jól érezzék magukat. István a hit nélküli pogányoktól óvta a fiát és nagyon sok pozitívuma volt a zsidókkal szemben. Abban az időben Magyarországon békében éltek a zsidók. De ugyanez érvényes a Könyves Kálmáni időkre, aki azt mondta, hogy nem adom a magyarjaimat, amikor az akkori pápaság kikérte. Ezek mind olyan bátor tettek, amelyekért küzdeni kell.

A Barankovics Izraelita Műhely együttműködési megállapodás alapján dolgozik nemcsak zsidó hitközségekkel, de testvéri együttműködésünk van az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal, rendszeresen részt veszünk a partiumi egyetem rendezvényein, együttműködünk a Keresztény Értelmiségiek Szövetségével, közösen tartunk programokat a Fővárosi Roma Kulturális és Oktatási Központtal. Az idén augusztusban három roma holokauszt megemlékezést tartottam, amelyeken beszéltem azokról a roma művészekről – Czinka Pannától egészen a XX. századi kiválóságokig, mint például, Cifra György –, akik romaként alkottak a nemzetnek. Önbecsülést kell adni, ezért nemcsak a holokausztról kell beszélni, hanem a nemzeti pozitívumokról is. Csak az fog békében élni a másikkal, akinek önbecsülése van, ezért ismerni kell a saját jelenét és a saját múltját is. Szerveztünk rendezvényeket Debrecenben, Gyöngyösön, ahol én főigazgató vagyok, és ha már 2010-ben odakerültem, 30 év után újjáalakítottam a Gyöngyösi Zsidó Hitközséget. Gyöngyösön, Debrecenben is szerveztünk az izraeli nagykövetnek látogatást, amely igazán rendhagyó volt. A nagykövet úr úgy nyilatkozott: ha eddig elment valahova, ott elvitték a zsidó hitközségbe, megmutatták a volt gettót, a zsidó emlékeket. Debrecenben elvittem a nagytemplomba, meg kellett nézni a református könyvtárat, elvittem a katolikusokhoz, hiszen én annak idején azt kaptam munícióként Tőkés püspök úrtól, akivel baráti a viszonyom és Erdős bíboros úrtól, aki azt mondta, hogy fiam, Izrael ellenes és antiszemita keresztény nem létezik, az nem igazi keresztény, hiszen imáink egyharmada hozzátok szól.

Négy éve írtam európai kereszténydemokrata felkérésre egy valós állásfoglalást az antiszemitizmus magyarországi helyzetéről. Mert valljuk be, néha boszorkányüldözés van, fegyver az antiszemitizmus és a zsidókérdés. Annak idején egy filozófus- szociológus írt egy könyvet, melynek az a címe, hogy „Nem kell hozzá zsidó sem”. Magyarországon a felmérések szerint 4% körüli kirekesztő nézet van. A németek 8,5%-os antiszemitizmusra büszkén mondták, hogy nem antiszemita állam. Egy anekdotát hadd mondjak: Debrecenben nőttem fel, fanatikus drukker vagyok. Természetesen nem vagyok mazochista, nem a „B” középben ültem, hanem ahová az értelmiség vált jegyet. Jól ismertek, vidékre is elmentem a szurkolókkal. Az MTK mérkőzés alatt, nem a Debrecen rúgott előbb gólt, öt perc múlva megszólalt a mocskos zsidó skandalás. Szünetben odajött hozzám az egyik ilyen „intelligens, jóvágású ember”, több mint 30 volt neki abból, amit két betűvel mérnek: Főrabbi úr, iszol velem egy kávé? Természetesen, ha valaki zsidó, az csak főrabbi lehet az ő felfogása szerint. Megkérdeztem, hogy mondd már, miért zsidózol? - Ja, ha Nyíregyháza jön, mocskos tír pákozunk, ha a Békéscsaba, mocskos tótozunk, ha az MTK, akkor mocskos zsidóznak – volt a válasz. Ez nem antiszemitizmus, ez ellen egy recept van: oktatás! Ezért járok középiskolákba és tartok előadásokat a közös gyökerekről. Többet kell beszélnünk erről és részesévé kell tenni a tanagyagnak a zsidó, a keresztény együttélést, és a kapcsolódó értékeinkről való ismereteket.

Gyöngyösön 2014-ben újjáalakítottuk a hitközséget és visszahoztuk a Hanukát, a Purimot. Pici közösség, de nagyon nyitottak vagyunk, és az ünnepeinkre hívjuk a katolikus, a református, a görög katolikus, a muszlim, a roma barátainkat a városból, történelmi területeinkről. Általában a média tudósít, mert a hanuka, amelyet a keresztény világban zsidó karácsonynak hívnak, morális erkölcsi üzenetében van hasonlóság, azt mondja a Tóra, hogy hanuka lángjai az eljövendő Messiás világossága. A két vallás üzenete majdnem azonos. Mit mond a zsidó? Isten ítéletnapján elküldi a Messiást Jeruzsálembe ítélezni. Mit mond a kereszt-

tény? Isten az ítéletnapján Jeruzsálemben ítélkezni elküldi újra a Messiást. Mindössze egy igekötő, amire én azt szoktam mondani, hogy majd meglátjuk, egy biztos. nagyon rendes zsidó ember lesz. Erre nagyon nehéz nemet mondani. Befejezésül csak pár gondolat, mert aki ebéd előtt 15 percnél többet beszél, arra azt mondják, hogy egyéb rosszindulatú cselekedetekre is képes. Gyöngyösön a zsidó temető rendbetételével párhuzamosan létrehoztuk a hősök és mártírok zsidó kegyeleti emlékparkot. Itt nyugszanak az 1848-as hőseink, az I. világháborús 34 zsidó hősi halottunk. Itt nyugszik az egyetlen hitközségi vezető, akit a kommün idején a kommunisták végeztek ki. Ez a temető a holokauszt áldozatainak is az emlékhelye. Létrehoztuk a kegyeleti emlékparkot, felújítottuk, mert az utókornak látnia kell, hogy a nemzet és Gyöngyös szerves része volt a zsidó közösség, a zsidó értelmiség, a kereskedők, az iparosok. A város fejlődésének tevéleges résztvevői voltak ezek az emberek.

Isten és a kormány támogatásával visszakaptuk a vidék legszebb status quo irányzatú templomát, ahol létre kívánjuk hozni Európa első együttélés házát. A gyöngyösi együttélés házában egyedisége abban rejlik, hogy a zsidó és keresztény vallású magyarok együttélését hivatott bemutatni, annak minden emberi és tárgyi értékével. Így például Richter Gedeon, Gyöngyös zsidó ikonja személyén keresztül teret kap a ferences rend bemutatása, hiszen Richter a ferenceseknél tanult. Bemutatnánk az erdélyi zsidók és keresztények békés egymás mellett élését. 1937-ben Erdély református püspöke azt írta, hogy keresztény és zsidó vallású magyarok között semmi különbség nincs, sőt, magyar ügyekben a zsidókra számítani lehet, mindössze a román nacionalizmus próbál összeugrasztani bennünket.

A Barankovics Izraelita Műhely folytatni kívánja azt a tevékenységet, amit eddig. Tehát lesz keresztény, zsidó, roma és muszlim párbeszéd, ahogy elkezdtük, és egyre többen fognak csatlakozni hozzánk. Be kell bizonyítanunk, hogy a hit tiszta, és a három valásnak Ábrahám örökösiként közös a prófétai küldetése: hinni

az Egy Istenben és hinni az emberben. Meg kell győznünk a fanatikusokat és azokat, akik mást vallanak, hogy mindig az a jó, ha a problémák helyben oldódnak meg.

Köszönöm figyelmüket.

Zárszó

Marillai Andrea, a fórum levezető elnöke

Tisztelt konferencia! A fórum mai programjának a végéhez értünk. Az előadások minden oldalról körbejárták a keresztényül-dözés és keresztényellenesség témakörét. Hallhattunk a hivatalos kormányzati erőfeszítésekről és arról is, hogy civilként, egyénileg, szervezetenként mit tehetünk. Az biztos, hogy tennivalónk van ebben a kérdésben, tegyük meg mindazt, amire lehetőségünk van! Szeretném megköszönni az előadóknak az értékes gondolatokat, önöknek pedig a részvételt. Mielőtt meghívom önöket egy szendvicsebédre, megkérem Husam Bannót, hogy arámi nyelven imádkozza el a Miatyánkot, utána pedig magyarul közösen mondjuk el az Úr imáját.